

Regionaler Planungsverband
Oberes Elbtal / Osterzgebirge

Regionální plánovací svaz pro oblast
Horního Polabí/Východního Krušnohoří

Věcný dílčí regionální plán Zásobování energií/využití větrné energie Horní Polabí/Východní Krušnohoří

Návrh postupu podle § 9 odst. 2 ROG ve spojení s § 6 odst. 2
SächsLPIG

Podklad pro jednání shromáždění svazu dne 23. března 2026
(stav 3/2026)

Vydavatel/zpracování:	Regionální plánovací svaz Horní Polabí/Východní Krušnohoří Kancelář asociace Meißner Straße 151a 01445 Radebeul Telefon: (0351) 40404-701 Email: post@rpv-oeoe.de www.rpv-elbtalosterz.de

Obsah

Seznam zkratk	5
Úvodní poznámky	8
Přehled postupu	12
Ustanovení a odůvodnění	13
1. Využití větrné energie	13
2. Využití solární energie ve volném prostoru	25

Přílohy

- Příloha 1 – Katalog kritérií pro vymezení prioritních oblastí pro větrnou energii
- Příloha 2 – Bilance ploch oblastí vyhledávání, ploch s větrným potenciálem a prioritních oblastí
- Příloha 3 – Datové listy k prioritním oblastem pro využití větrné energie
- Příloha 4 – Vymezení akceleračních zón

Mapy

Mapa ustanovení

- Mapa 1 – Prioritní oblasti pro využití větrné energie a vyhrazené oblasti pro vedení vysokého napětí (měřítko 1 : (100 000))

Přehledné mapy

- Mapa 2 – Vyloučené oblasti pro využití větrné energie: Osídlení a člověk
- Mapa 3 – Vyloučené oblasti pro z využití větrné energie: Ochrana přírody a krajiny
- Mapa 4 – Vyloučené oblasti pro využití větrné energie: Doprava, technická infrastruktura a využívání surovin
- Mapa 5 – Celková mapa vyloučených oblastí a analýza prostorového odporu prohledávaných ploch
- Mapa 6 – Krajinný ráz / Vnímání kulturní krajiny
- Mapa 7 – Ekologický propojený systém
- Mapa 8 – Půdy s vysokou přirozenou úrodností
- Mapa 9 – Lesy a plochy pro rozmnožování lesních dřevin, jakož i oblasti významné z hlediska klimatu v obydlených oblastech

Zpráva o stavu životního prostředí

a posouzení slučitelnosti pro území Natura 2000

podle § 8 odst. 1 ROG ve spojení s § 2 odst. 2 SächsLPiG

Souhrnné prohlášení

v souladu s § 10 odst. 3 ROG – bude doplněno po ukončení plánovacího řízení

Seznam zkratk

Zákony a nařízení

4. BImSchV	Čtvrté nařízení k provedení spolkového zákona o ochraně před imisemi (nařízení o zařízeních podléhajících povolení – 4. BImSchV)
AEG	Obecný zákon o železnicích
BauGB	Stavební zákoník
BauNVO	Nařízení o stavebním využití pozemků (nařízení o využití pozemků)
BBergG	Spolkový horní zákon
BImSchG	Zákon o ochraně před škodlivými vlivy na životní prostředí způsobenými znečištěním ovzduší, hlukem, vibracemi a podobnými jevy (spolkový zákon o ochraně před emisemi)
BNatSchG	Zákon o ochraně přírody a péči o krajinu (spolkový zákon o ochraně přírody)
BWaldG	Zákon o ochraně lesů a podpoře lesního hospodářství (spolkový lesní zákon)
EEG	Zákon o rozvoji obnovitelných zdrojů energie (zákon o obnovitelných zdrojích energie)
FoVG	Zákon o lesním reprodukčním materiálu
FStrG	Zákon o spolkových dálnicích a silnicích
KrWG	Zákon o podpoře oběhového hospodářství a zajištění ekologicky šetrného nakládání s odpady (zákon o oběhovém hospodářství)
LEisenbG	Zákon o zemských železnicích
LEP	Nařízení saské státní vlády o plánu rozvoje země (Saský plán rozvoje země)
LuftVG	Zákon o letecké dopravě
PVFO	Nařízení o fotovoltaických elektrárnách na volných plochách
ROG	Zákon o územním plánování
RoV	Nařízení o územním plánování
SächsBestG	Saský zákon o hřbitovech, nakládání s lidskými ostatky a pohřebnictví (Saský zákon o pohřebnictví)
SächsBO	Saský stavební řád
SächsDSchG	Zákon o ochraně a péči o kulturní památky ve Svobodném státě Sasko (Saský zákon o ochraně památek)
SächsGemO	Obecní řád Svobodného státu Sasko (Saský obecní řád)
SächsLPIG	Zákon o územním plánování a územním uspořádání Svobodného státu Sasko (Saský zákon o územním plánování)
SächsNatSchG	Zákon o ochraně přírody a péči o krajinu ve Svobodném státě Sasko (Saský zákon o ochraně přírody)
SächsStrG	Zákon o silničním provozu Svobodného státu Sasko (Saský zákon o silničním provozu)

SächsWaldG	Lesní zákon Svobodného státu Sasko
SächsWG	Saský vodní zákon
TA-Hluk	Šestý obecný správní předpis ke spolkovému zákonu o ochraně před emisemi (Technické pokyny pro ochranu před hlukem)
UVPG	Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí
VwV SächsBestG	Správní předpis Saského státního ministerstva sociálních věcí a ochranu spotřebitele k provádění některých ustanovení Saského zákona o pohřebnictví
WaLG	Zákon o zvýšení a urychlení výstavby pozemních větrných elektráren (zákon o pozemních větrných elektrárnách)
WHG	Zákon o vodním hospodářství (Zákon o vodním hospodářství)
WindBG	Zákon o stanovení prostorových požadavků a zjednodušení schvalovacího řízení pro pozemní větrné elektrárny a zařízení pro skladování elektřiny nebo tepla z obnovitelných zdrojů energie v určitých oblastech (Zákon o prostorových požadavcích pro větrnou energii)

Další zkratky

50Hertz	50Hertz Transmission GmbH
ALKIS	Úřední informační systém katastru nemovitostí
ATKIS	Úřední topograficko-kartografický informační systém
BAB	Spolková dálnice
BAF	Spolkový úřad pro řízení letového provozu
BAIUDbw	Spolkový úřad pro infrastrukturu, ochranu životního prostředí a služby Bundeswehru
BASIS-DLM	Digitální základní model krajiny
BG	Akcelerační zóna
BGBI	Spolkový zákoník
BMF	Spolkové ministerstvo financí
BMWK	Spolkové ministerstvo pro hospodářství a ochranu klimatu
BNetzA	Spolková síťová agentura pro elektřinu, plyn, telekomunikace, poštu a železnice
DFS	Deutsche Flugsicherung GmbH
DVGW e. V.	Německý svaz pro plyn a vodu e. V.
DVOR	Rotační maják pro leteckou navigaci (Doppler VHF Omnidirectional Ranges)
eE	Obnovitelné zdroje energie
EiTB	Technické stavební předpisy pro železnice
EULE	Evaluační systém pro energetickou transformaci šetrnou k životnímu prostředí a krajině
FB LRP	Odborná studie k rámcovému plánu krajiny pro region Horní Polabí/Východní Krušnohoří (stav z roku 2019)

FBW	Hodnota plošného příspěvku
FFH	Směrnice o stanovištích druhů fauny a flóry
FF-PV	Fotovoltaické systémy na volných plochách
G	Zásada
hl	Vedení vysokého napětí
LANUV	Spolkový úřad pro přírodu, životní prostředí a ochranu spotřebitelů spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko
LfULG	Spolkový úřad životního prostředí a geologie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
MLUK	Ministerstvo zemědělství, životního prostředí a ochrany klimatu spolkové země Braniborsko
MUNV	Ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody a dopravy spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko
Natura 2000	Ucelená evropská soustava chráněných území pro ochranu volně žijících původních druhů živočichů a rostlin a jejich přirozených stanovišť
NLFS	Vojenský systém drah pro noční nízké lety proudových letadel (ED-R 150)
NSG	Přírodní rezervace
PV	Fotovoltaika
Regionalplan 2020	Regionální plán Horní Polabí/Východní Krušnohoří, 2. Celková aktualizace za rok 2020
RPV	Regionální plánovací svaz Horní Polabí/Východní Krušnohoří
SBS	Státní podnik Sachsenforst
SächsGVBI	Saský věstník zákonů a nařízení
SMEKUL	Saské státní ministerstvo pro energetiku, ochranu klimatu, životní prostředí a zemědělství
SMUL	Saské státní ministerstvo pro životní prostředí a zemědělství
TRPI	Věcný dílčí regionální plán zásobování energií/využití větrné energie
VBG	Vyhrazená oblast
VO	Nařízení
VREG	Prioritní a vhodné oblasti
VRG	Prioritní oblast
WEA	Větrná elektrárna
WEG	Oblast větrné energie
WEN	Využití větrné energie
WPF	Plocha s větrným potenciálem
Z	Cíl

Úvodní poznámky

Právní rámec, účel a obsah věcného dílčího regionálního plánu

Shromáždění Regionálního plánovacího svazu Horní Polabí/Východní Krušnohoří (RPV) přijalo dne 5. července 2023 na svém 61. zasedání usnesení o vypracování věcného dílčího regionálního plánu pro zásobování energií a využití větrné energie (TRPI) (usnesení VV 03/2023). Územím, na které se vztahuje TRPI, je celý plánovací region Horní Polabí/Východní Krušnohoří, zahrnující samostatné město Drážďany, okres Míšeň a oblast Saské Švýcarsko-Východní Krušnohoří. Na postup vypracování se vztahují ustanovení zákona o územním plánování (ROG) a zákona o územním plánování spolkové země Sasko (SächsLPIG), zejména § 8 a § 9 ROG a § 6 SächsLPIG.

Vypracování tohoto věcného dílčího regionálního plánu slouží především k naplnění zadání spolkové vlády a spolkové země, aby do 31. 12. 2027 bylo v rámci územního plánu vymezeno 1,3 % rozlohy regionu jako oblasti pro větrnou energii (WEG) ve formě prioritních oblastí (VRG) pro využití větrné energie (WEN). Rozhodný den a podíl plochy, tzv. hodnota plošného příspěvku (FBW), vyplývají konkrétně z § 3 odst. 1 zákona o větrných elektrárnách (WindBG) a příslušné přílohy. Tento úkol, který spolková vláda svěřila spolkovým zemím na základě zákona WindBG, svobodný stát Sasko podle § 4a odst. 1 zákona SächsLPIG přenesl jako povinný úkol na regionální plánovací svazy. V souvislosti se zařazením nového § 4a do saského zákona o územním plánování bylo za účelem splnění tohoto úkolu, jímž je vymezení oblastí pro větrné elektrárny podle zákona o větrných elektrárnách (WindBG) prostřednictvím regionálních plánů rozvoje (RPV), současně stanoveno, že se neuplatní cíl 5.1.3 plánu rozvoje země (LEP) z roku 2013 (§ 4a odst. 4 saského zákona SächsLPIG).

Podle současné právní úpravy musí být ve Svobodném státě Sasko, a tedy i v daném plánovacím regionu, v další fázi plánu do 31. prosince 2032 vymezeno dalších 0,7 % plochy jako VRG pro WEN (celkový cíl FBW činí 2,0 % – § 3 odst. 1 WindBG). K tomu je nutné nové plánovací řízení.

Základní nové rámcové podmínky platné od roku 2022, které stanovují cíle pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE) a související legislativní úpravy směřující k rychlejšímu a intenzivnějšímu rozvoji, zejména využití větrné a solární energie, vedly i v oblasti využití sluneční energie k vysoké dynamice při výstavbě příslušných zařízení – a to nejen ve stávající zástavbě, ale i na volných plochách. RPV by proto rád prostřednictvím výše uvedeného TRPI přispěl i v této oblasti k řádnému a územně šetrnému řízení, i když k tomu neexistuje žádný přímý mandát k jednání. Řízení se zde však neprovádí prostřednictvím konkrétního vymezení území, nýbrž prostřednictvím obecně platných zásad a cílů územního rozvoje, které jsou z nadregionálního a mezioborového hlediska určeny zejména pro komunální úroveň.

V souladu se saským plánem rozvoje země z roku 2013 je třeba v regionálních plánech, pokud je to nezbytné, z hlediska územního plánu zajistit koridory pro trasy určené k rozvoji mezikrajové přenosové sítě a distribuční sítě (Z 5.1.9). Na základě tohoto zadání obsahuje výše uvedený věcný dílčí regionální plán dále územně relevantní ustanovení týkající se zajištění tras pro přenos elektřiny, pokud to bude nutné. Zajištění tras uvedené v Regionálním plánu Horní Polabí/Východní Krušnohoří, 2. celkové aktualizaci z roku 2020 (Regionální plán 2020) v kapitole 5.1.2 se do těchto TRPI začleňují pouze pro informaci.

TRPI se skládá z textové a mapové části. Grafická a textová ustanovení TRPI mají svůj obecný právní základ v § 3 a § 7 ROG. Přitom se zohledňují zásady územního plánu formulované v § 2 odst. 2 zákona o územním plánování (ROG). Tato ustanovení jsou formulována jako cíle a zásady. Jsou označena písmenem „Z“ nebo „G“ před příslušným číslem plánovacího záznamu. Ustanovení jsou odůvodněna v souladu s § 7 odst. 5 ROG. Odůvodnění jsou přímo přiřazena k jednotlivým kapitolám.

Zvláštností tohoto TRPI je **vymezení akceleračních zón** uvedené v příloze 4, na jehož základě je vybraným VRG pro WEN přiznán zvláštní status. Právním základem je § 28 ROG.

V žádném případě se nejedná o ustanovení v rámci územního plánu, neboť příslušné rozhodnutí je vázáno na konkrétní, zákonem stanovená kritéria a nedochází k žádnému plánovacímu zvážení. S tím souvisí značné zjednodušení na úrovni povolovacích řízení, pokud jde o posuzování environmentálních aspektů při rozhodování o povolení. S vymezením akceleračních zón proto souběžně souvisí i stanovení pravidel pro opatření ke snížení dopadů při výstavbě a provozu zařízení, která se vztahují na povolovací orgán v rámci rozhodování o povolení při realizaci těchto zón prostřednictvím konkrétních projektových plánů.

Závaznost ustanovení věcného dílčího regionálního plánu

Cíle (Z) regionálního plánu jsou podle § 3 odst. 1 bodu 2 zákona o regionálním plánování (ROG) závaznými pokyny ve formě územně a věcně určených nebo určitelných, důkladně zvážených textových či grafických ustanovení týkajících se rozvoje, uspořádání a ochrany území. **Zásady (G)** obsahují ustanovení týkající se rozvoje, uspořádání a ochrany území, která slouží jako vodítko pro následná rozhodnutí založená na zvážení zájmů nebo na uvážení. U územně významných plánů a opatření je proto třeba dodržovat tyto cíle a zohledňovat uvedené zásady. V tomto smyslu jsou vždy zaměřeny do budoucnosti. Stávající využití tím nejsou nijak zpochybňována. Podle § 4 ROG se cíle a zásady přímo vztahují na veřejné orgány a na soukromé subjekty, které plní veřejné úkoly, v nichž mají veřejné orgány většinový podíl nebo jejichž příslušné plány a opatření jsou převážně financovány z veřejných prostředků. Při úředním rozhodování o plánech a opatřeních jiných soukromých subjektů se uplatňují cíle a zásady územního plánování, pokud se jedná o schválení plánů nebo povolení s účinkem schválení plánů. U ostatních rozhodnutí platí cíle a zásady v souladu s ustanoveními platnými pro tato rozhodnutí (tzv. Doložky k územnímu plánování v odborných zákonech a nařízeních).

Grafické ustanovení v podobě označení oblastí zahrnuje VRG a vyhrazené oblasti (VBG). Podle § 7 odst. 3 bodu 1 zákona o územním plánování (ROG) jsou **VRG** území, která jsou určena pro určité funkce nebo využití s významným územním dopadem a vylučují v tomto území jiná využití s významným územním dopadem, pokud nejsou slučitelná s těmito přednostními funkcemi nebo využitím. Jsou to cíle územního plánování. **VBG** podle § 7 odst. 3 bodu 2 ROG jsou území, na nichž je třeba při zvažování s konkurenčními funkcemi nebo způsoby využití s významem pro územní plán přikládat zvláštní váhu určitým funkcím nebo způsobům využití s významem pro územní plán. Jsou to zásady územního plánování.

Cíle a zásady uvedené v tomto plánu nemají žádný precedenční účinek na poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo od jiných orgánů, ani na termín realizace. Z cílů a zásad regionálního plánu nelze odvodit žádný nárok, zejména vůči Svobodnému státu Sasko nebo obcím, na realizaci, financování nebo finanční podporu. Přesto jsou vhodné k podpoře efektivního a cíleného využití opatření a finančních prostředků.

Posouzení vlivů na životní prostředí

Podle § 8 zákona o územním plánování (ROG) je při vypracovávání územních plánů nutné provést posouzení vlivů na životní prostředí. Přitom je třeba zjistit, popsat a posoudit předpokládané významné dopady, které bude mít provádění územního plánu s jeho cíli a zásadami na chráněné hodnoty uvedené v § 8 odst. 1 zákona o územním plánování (ROG), jakož i vzájemné vztahy mezi těmito chráněnými hodnotami. Výsledky jsou uvedeny ve zprávě o životním prostředí k tomuto věcnému dílčímu regionálnímu plánu.

Podle § 2 odst. 2 saského zákona o územním plánování (SächsLPlG) zahrnuje posouzení vlivů na životní prostředí zároveň i posouzení slučitelnosti s cíli ochrany oblastí společného významu a evropských ptačích oblastí podle § 36 zákona o ochraně přírody a péči o krajinu (BNatSchG).

Obsah zprávy o životním prostředí představuje zásadní základ pro následný proces zvažování.

Vztah k regionálnímu plánu 2020

Při vypracování tohoto TRPI byly náležitě zohledněny účinné části Regionálního plánu 2020. Pokud ustanovení týkající se WEN v tomto dílčím regionálním plánu v jednotlivých případech neodpovídají platným cílům Regionálního plánu 2020, nezpochybňuje to jejich platnost ve vztahu k jiným územně významným plánům a opatřením.

Ustanovení tohoto TRP doplňují obsah Regionálního plánu 2020. To výslovně platí i pro kapitolu 3 tohoto věcného dílčího regionálního plánu ve vztahu k podkapitole 5.1.2 „Rozšíření sítě“ Regionálního plánu 2020. Pro větší přehlednost jsou však v tomto TRPI pro informaci znázorněny i trasy vyhrazené pro nové elektrické vedení, které již byly stanoveny v regionálním plánu 2020.

Souhrnný přehled právních základů

Pro vypracování TRPI byly rozhodující a bylo třeba zohlednit zejména následující právní základy, resp. byly při jeho vypracování použity:

Zákony, vyhlášky a další normy

- ROG ze dne 22. prosince 2008 (BGBl. I, s. 2986), naposledy změněný článkem 7 zákona ze dne 12. srpna 2025 (BGBl. 2025 I č. 189)
- SächsLPIG ze dne 11. prosince 2018 (SächsGVBl. s. 706), naposledy změněný článkem 1 zákona ze dne 10. září 2025 (SächsGVBl. (s. 350)
- WindBG ze dne 20. července 2022 (BGBl. I, s. 1353), naposledy změněný článkem 4 zákona ze dne 12. srpna 2025 (BGBl. 2025 I č. 189)
- BauGB ve znění vyhlášky ze dne 3. listopadu 2017 (BGBl. I, s. 3634), naposledy změněný článkem 5 zákona ze dne 12. srpna 2025 (BGBl. 2025 I č. 189)
- EEG ze dne 21. července 2014 (BGBl. I, s. 1066), naposledy změněný článkem 23 zákona ze dne 18. prosince 2025 (BGBl. 2025 I č. 347)
- BNatSchG ze dne 29. července 2009 (BGBl. I, s. 2542), naposledy změněný článkem 48 zákona ze dne 23. října 2024 (BGBl. 2024 I č. 323)
- Nařízení saské státní vlády o plánu rozvoje země ze dne 14. srpna 2013
- Regionální plán Horní Polabí/Východní Krušnohoří, 2. celková aktualizace z roku 2020, platná od 17. září 2020 s oznámením o schválení v Úředním věstníku Saského úředního listu č. 38/2020, s přihlédnutím k neplatnosti kapitoly 5.1.1 Využití větrné energie na základě rozsudku Saského vrchního správního soudu ze dne 11. 5. 2023, zveřejněného oznámením ze dne 5. 7. 2023 v Úředním věstníku Saského úředního listu č. 29/2023, a kapitol 4 Rozvoj volného prostoru a 5.2 Zásobování vodou na základě rozsudků Saského vrchního správního soudu ze dne 23. 11. 2023, zveřejněných oznámením ze dne 19. 2. 2024 v Úředním věstníku Saského úředního listu č. 11/2024

Koncepce, strategie, pracovní pomůcky:

- Pracovní pomůcka k provádění zákona o zvýšení a urychlení výstavby pozemních větrných elektráren (tzv. zákon o pozemních větrných elektrárnách – WaLG), schválená odbornou komisí pro urbanismus a výborem pro právo a postupy v rámci Konference ministrů pro územní plánování dne 3. července 2023
- Energetický a klimatický program Saska 2021 – Masterplan pro energetiku a ochranu klimatu – Pokyny a strategie saské státní vlády pro saskou energetickou a klimatickou politiku do roku 2030, Saské ministerstvo pro energetiku, ochranu klimatu, životní prostředí a zemědělství ze dne 1. 6. 2021 a příslušný akční plán (stav k 4. 7. 2023)

- Strategie pro fotovoltaiku – oblasti činnosti a opatření pro urychlený rozvoj fotovoltaiky, vydané Spolkovým ministerstvem pro hospodářství a ochranu klimatu, stav ke květnu 2023

Další právní a odborné podklady, mimo jiné z oblasti životního prostředí, dopravy a energetiky, těžby nerostných surovin atd., jsou, pokud byly relevantní pro ustanovení cílů a zásad v tomto plánu a pokud bylo třeba je zohlednit při konkrétních rozhodnutích v rámci plánu, podrobně uvedeny v odůvodnění jednotlivých ustanovení, resp. v příslušných přílohách a dodatcích k plánu.

Přehled postupu

Krok postupu	Právní základ	Období/ datum
Usnesení o sestavení přijaté shromážděním svazu	§ 1 odst. 1 bod 1 stanov RPV	5. července 2023
Vypracování podkladů pro první proces zapojení veřejnosti do přípravy návrhu plánu		2. pololetí 2023
Účast na vypracování návrhu plánu a provedení procesu vymezení rozsahu posouzení vlivů na životní prostředí; možnost předložit připomínky na základě dokumentu s hlavními body a podkladů k vymezení rozsahu posouzení vlivů na životní prostředí	§ 9 odst. 1 ROG; § 6 odst. 1 SächsLPIG; § 8 odst. 1 ROG	01.11. – 13.12.2023
Vyhodnocení výsledků výše uvedeného participativního procesu a vypracování zápisu z participativního procesu		12/2023 – 06/2024
Usnesení o protokolu o účasti v rámci participativního procesu podle § 9 odst. 1 ROG ve spojení s § 6 odst. 1 SächsLPIG a o postupu procesu vymezení rozsahu v rámci posouzení vlivů na životní prostředí podle § 8 odst. 1 ROG, přijaté shromážděním svazu		03.06.2024
Vypracování návrhu plánu včetně posouzení vlivů na životní prostředí	§ 7 odst. 2 ROG; § 8 ROG	06/2024 – 02/2026
Usnesení shromáždění svazu o návrhu plánu jako podkladu pro veřejné projednání	§ 1 odst. 1 bod 21 stanov RPV; § 9 odst. 2 ROG	...
Veřejné projednání návrhu plánu s posouzením vlivů na životní prostředí	§ 9 odst. 2 ROG; § 6 odst. 2 SächsLPIG	
Zvážení veřejných a soukromých zájmů a případně přepracování návrhu plánu s následným opakovaným projednáním provedených změn	§ 7 odst. 2 ROG; § 9 odst. 3 ROG	
Opětovné zvážení a rozhodnutí o obsahu návrhu plánu a schválení regionálního plánu jako ustanovení, pokud nejsou nutné žádné další změny, které by vedly k prvnímu nebo závažnějšímu zásahu do zájmů	§ 7 odst. 2 ROG; § 7 odst. 2 věta 1, 1. část věty z SächsLPIG;	
Předložení regionálního plánu, který byl schválen jako ustanovení, ke schválení Saskému státnímu ministerstvu odpovědnému za rozvoj země jako nejvyššímu orgánu pro územní plánování a územní uspořádání	§ 7 odst. 2 věta 1, 2. část věty z SächsLPIG	
Vydání povolení, pokud je plán vypracován v souladu se zákonem o územním plánování (ROG) a saským zákonem o územním plánování (SächsLPIG) a není v rozporu s ostatními právními předpisy	§ 7 odst. 2 věta 3 a § 7 odst. 3 věty 1–4 SächsLPIG	
Veřejné oznámení o vydání povolení v Úředním věstníku Saského úředního listu a nabytí účinnosti plánu	§ 7 odst. 3 věta 5 SächsLPIG	

Ustanovení a odůvodnění

1. Využití větrné energie

Mapy: Prioritní oblasti pro využití větrné energie jsou stanoveny na mapě 1. Mají následující označení:

Č.	Název	MK	Č.	Název	MK
1	Paußnitz	MEI	55	Lübau	SOE
2	Jacobsthal	MEI	56	Dorfhain	SOE
3	Frauenhain	MEI	58	Steinberg	SOE
5	Großenhain Nord	MEI	59	Bretthäuser	SOE
6	Streumen	MEI	60	Schrammberg	SOE
7	Neupochra	MEI	61	Hausdorf	SOE
8	Mautitz	MEI	63	Ulberndorf	SOE
9	Riesa	MEI	65	Reichstädt	SOE
10	Plotitz	MEI	67	Pretzschendorf	SOE
11	Nickritz	MEI	69	Hartmannsdorf	SOE
12	Kobeln	MEI	70	Hartmannsdorf-Reichenau	SOE
14	Wildenhain	MEI	71	Lehnmühle	SOE
15	Skassa	MEI	72	Hermsdorf	SOE
16	Porschütz	MEI	73	Kipsdorf	SOE
18	Brockwitz-West	MEI	74	Dittersdorf	SOE
19	Niegeroda	MEI	75	Liebenau-Nord	SOE
20	Schönborn	MEI	76	Liebenau-Ost	SOE
21	Blochwitz-Ost	MEI	77	Liebenau-AB	SOE
22	Lüttichauer Heide	MEI	78	Börnersdorf	SOE
23	Sacka	MEI	79	Cotta	SOE
24	Rödersche Heide	MEI	81	Lohsdorf-Ost	SOE
25	Ebersbach-Nordwest	MEI	82	Ottendorf	SOE
26	Ebersbach-West	MEI	83	Rückersdorf	SOE
28	Naunhof	MEI	84	Lauterbach	SOE
29	Böhla	MEI	85	Rennersdorf	SOE
30	Großdobritz	MEI	86	Kleinrennersdorf	SOE
31	Wölkisch	MEI	87	Stolpen	SOE
32	Kuhberg	MEI	88	Stolpen-Süd	SOE
33	Eulitz	MEI	89	Wilsdruff	SOE
34	Zellwald	MEI	90	Grillenbourg-West	SOE
35	Wendischbora	MEI	91	Gleisenberg	SOE
36	Baeyerhöhe	MEI	92	Schellerhau	SOE
37	Sora	MEI	93	Börnersdorf-Ost	SOE
38	Oberwald	MEI	94	Wehlen	SOE
39	Radeburg	MEI	95	Cunnersdorf-Ost	SOE
50	Limbach	MEI/SOE	100	Rosendorf	DD/SOE
52	Helbigsdorf-Ost	SOE	101	Triebenbergr	DD
53	Herzogswalde	SOE	102	Dresdner Heide	DD

Zkratky: MK – členská obec, MEI – okres Míšeň, SOE – okres Saské Švýcarsko-Východní Krušnohoří, DD – zemské hlavní město Drážďany

Souhrnné vyloučené oblasti pro WEN jsou znázorněny na mapách 2 (tematická oblast Osídlení a člověk), 3 (tematická oblast Ochrana přírody a krajiny) a 4 (tematická oblast Doprava, technická infrastruktura a těžba). Mapa 5 obsahuje vyloučené oblasti napříč všemi tematickými oblastmi a navíc analýzu prostorového odporu zbývajících prohledávaných ploch.

Poznámky: Podrobné informace o každém jednotlivém VRG jsou uvedeny v datových listech v příloze 3.

Pokud jde o přípustnost volně stojících solárních zařízení v VRG WEN, je třeba vzít v úvahu cíl řešení konfliktů uvedený v kapitole 2 tohoto TRPI (bod 2.8).

Z 1.1 V rámci prioritních oblastí pro využití větrné energie je v rámci územního plánování vyloučeno stanovení výškových omezení pro větrné elektrárny .

Z 1.2 Je přípustné, aby lopatky rotoru větrných elektráren přesahovaly hranice prioritních oblastí pro využití větrné energie (pravidlo „rotor out“).

G 1.3 Výstavba větrných elektráren s významným dopadem na krajinu by se měla soustředit do prioritních oblastí pro využití větrné energie.

Z 1.4 V prioritních oblastech pro využití větrné energie č. 24, 26, 28, 39, 52, 53, 55, 89 a 102 je při výstavbě větrných elektráren třeba zohlednit požadavky letového provozu.

Z 1.5 V prioritních oblastech pro využití větrné energie č. 3, 5, 14, 15, 16, 32, 34 a 35 je při výstavbě větrných elektráren třeba zohlednit požadavky vojenského systému tras pro noční nízké lety proudových letadel (ED-R 150).

G 1.6 V prioritních oblastech pro využití větrné energie č. 2, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 34, 38, 39, 55, 78, 79, 81, 83, 90, 92, 93, 95, 100, 102 je třeba při výstavbě větrných elektráren věnovat zvláštní pozornost otázkám ochrany druhů a evropské ochrany území (Natura 2000).

Odůvodnění:

k prioritním oblastem využití větrné energie

Aby bylo možné dosáhnout cílů v oblasti ochrany klimatu stanovených EU a Německem, rozhodla se německá vláda v rámci novely zákona o obnovitelných zdrojích energie (EEG) z roku 2023 výrazně zvýšit výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů. Do roku 2030 by tak mělo → 80 % celkové spotřeby elektřiny v Německu pocházet z obnovitelných zdrojů energie (§ 1 odst. 2 zákona o obnovitelných zdrojích energie). K dosažení tohoto cíle byly přijaty rozsáhlé právní úpravy, jejichž cílem je mimo jiné i intenzivnější rozvoj větrné energie. Cílem je urychlit plánovací a schvalovací řízení a zajistit k tomu potřebné plochy. Ústřední roli v tomto ohledu hraje zákon WaLG, který vstoupil v platnost dne 1. února 2023. Zákon o obnovitelných zdrojích energie (EEG, § 2) dále stanoví, že výstavba a provoz zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, včetně zařízení na využití větrné energie, představují nadřazený veřejný zájem a slouží veřejné bezpečnosti. Stejně tak byly v právních předpisech na ochranu přírody zavedeny úlevy pro rozšiřování WEN, mimo jiné tím, že CHKO byly obecně zpřístupněny pro WEN (§ 26 BNatSchG).

S cílem zvýšit dostupnost ploch pro rozšiřování WEN byly spolkovým zemím zákonem o větrných elektrárnách (WindBG) stanoveny konkrétní plošné cíle (tzv. FBW) pro plánované vymezení ploch pro WEN (§ 3 odst. 1 ve spojení s příslušnou přílohou zákona WindBG). V případě Svobodného státu Sasko činí tento podíl 1,3 % rozlohy spolkové země do 31. prosince 2027 a celkem 2,0 % rozlohy spolkové země do 31. prosince 2032.

V Sasku je provádění zákona o větrných elektrárnách (WindBG) upraveno v saském zákoně o územním plánování (SächLPIG). Na základě toho jsou regionální plánovací svazy povinny ve svých regionálních

plánech vymezit příslušné plochy nezbytné k dosažení FBW. Svobodný stát Sasko v tomto ohledu nerozlišoval plošné cíle pro jednotlivé plánovací regiony, takže podle tohoto TRPI je třeba nejprve vymezit 1,3 % rozlohy plánovacího regionu jako VRG WEN (§ 4a SächsLPIG). Změnou zákona SächsLPIG bylo zároveň stanoveno, že cíl 5.1.3 LEP 2013 se již neuplatňuje (vymezení ploch pro zajištění minimálního regionálního energetického výnosu; závěrečný, celoplošný plán). Kromě toho došlo i ve Svobodném státě Sasko k odklonu od zásady obecně se vyhýbat větrné energii v lesích, a to tím, že příslušný resort zveřejnil mapy znázorňující oblasti vhodné pro větrnou energii v lesích (SMUL 2025, první vydání SMEKUL 2023).

Územní řízení výstavby prioritních větrných elektráren (WEA) ve venkovských oblastech podle § 35 odst. 1 bodu 5 stavebního zákona (BauGB) je upraveno § 249 stavebního zákona (BauGB). Podle § 249 odst. 1 stavebního zákona (BauGB) se § 35 odst. 3 věta 3 stavebního zákona (BauGB) nevztahuje na projekty, které slouží veřejnému zájmu. Tím již nelze dosáhnout vylučujícího účinku pro WEA ve venkovských oblastech, jak tomu bylo v dosavadních územních plánech, a to prostřednictvím ustanovení prioritních a vhodných oblastí (VREG) (koncentrovaný účinek větrných elektráren na vymezených plochách spojený s vylučujícím účinkem mimo tyto oblasti). Možnost řízení územního plánování umístění větrných elektráren je podle § 249 odst. 2 BauGB nyní vázána výlučně na dosažení FBW podle § 3 WindBG ve spojení s přílohou k WindBG a prostřednictvím ustanovení § 249 odst. 7 věta 1 č. 1 BauGB spojuje tuto podmínku se zrušením upřednostňování větrných elektráren v rámci stavebního práva podle § 35 odst. 1 č. 5 BauGB. Pokud je tedy v daném plánovacím regionu dosaženo minimálního podílu FBW ve výši alespoň 1,3 %, stanoveného podle § 4a SächsLPIG za účelem provedení zákona o větrné energii (WindBG), a pokud bylo v souladu s § 5 odst. 1 zákona o větrné energii (WindBG) vydáno příslušné rozhodnutí, nesmí být větrné elektrárny mimo VRG nadále povolovány jako privilegované projekty ve vnějších oblastech. Větrné elektrárny (WEA) se pak zpravidla posuzují jako ostatní záměry ve vnějších oblastech podle ustanovení § 35 odst. 2 stavebního zákona (BauGB) a mohou být povoleny pouze tehdy, je-li vyloučeno, že by byly dotčeny zájmy uvedené v § 35 odst. 3 věta 1 bod 5 nebo ráz obce a krajiny (§ 249 odst. 2 věta 1). Kromě toho se mimo oblasti VRG již § 2 zákona o obnovitelných zdrojích energie (EEG) neuplatňuje (§ 1 odst. 2 věta 2 zákona o větrné energii (WindBG); výjimkou je repowering). Obce však mohou i po dosažení FBW pomocí územních plánů a plánů zástavby na svém území vymezit kromě oblastí VRG WEN další plochy pro WEN, a tím vytvořit prostorové předpoklady pro výstavbu dalších WEA.

V důsledku neúčinnosti cílů týkajících se WEN v Regionálním plánu 2020, vyplývajících z rozsudku Vrchního správního soudu v Budyšině ze dne 11. května 2023 (spis. zn. 1 C 72/20), je v daném plánovacím regionu v současnosti nutné nakládat s větrnými elektrárnami s významným prostorovým dopadem jako s privilegovanými projekty ve vnějších oblastech podle § 35 odst. 1 č. 5. Pokud a dokud po uplynutí rozhodného data 31. 12. 2027 nebude dosaženo FBW ve výši alespoň 1,3 % plánovacího regionu, stanoveného podle § 4a SächsLPIG za účelem provedení zákona o větrné energii (WindBG), zůstává tento stav zachován a WEA se podle § 249 odst. 7 BauGB nadále povolují jako privilegované projekty ve vnějších oblastech, v závislosti na výsledku povolovacího řízení podle zákona o ochraně před imisemi. Kromě toho v případě nedodržení výše uvedeného termínu přestávají platit předpisy zemského práva o minimálních odstupech od obytné zástavby podle § 84 SächsBO a ani vymezení v územních plánech, cíle územního plánování ani další opatření v rámci zemského plánování již nelze použít jako překážku pro výstavbu WEA. S výjimkou předpisů o odstupech od obytné zástavby nabývají tyto předpisy právní účinnost až tehdy, je-li splněna stanovená FBW. Podle § 26 odst. 3 zákona o ochraně přírody (BNatSchG) zůstávají navíc CHKO i nadále přístupné pro WEA, a to bez ohledu na obsah nařízení o chráněných územích. Po splnění úkolu stanoveného spolkovou vládou a spolkovou zemí ohledně vymezení ploch v potřebném rozsahu je prvořadým cílem tohoto TRPI zabránit uvedeným právním důsledkům.

Ve 2. celkové aktualizaci Regionálního plánu Horní Polabí/Východní Krušnohoří 2020 byly do vydání výše uvedeného rozhodnutí VREG o přezkumu souladu s právními předpisy vymezeny plochy o rozloze přibližně 600 ha. Nyní je třeba stanovit předloženým TRPI VRG, které celkem zahrnují plochu 4 470 ha.

Metodický přístup při vypracování koncepce plánu

Zavedením zákona WaLG spolkový zákonodárce komplexně novelizoval právní plánovací základy pro řízení výstavby WEA a v některých případech vytvořil zcela nové právní základy. Zákonnému požadavku stanovenému v zákoně o větrné energii (WindBG) vyčlenit 1,3 % rozlohy regionu pro větrné elektrárny je třeba vyhovět ustanovením VRG. Požadavek na vymezení ploch v Sasku představuje odklon od cíle, který se uplatňoval v předchozích plánech a jehož smyslem bylo zajistit potenciální roční energetický výnos.

Plánování VREG WEN s vylučujícím účinkem tak, jak se provádělo v minulosti, již není možné. Na základě § 249 odst. 6 stavebního zákona (BauGB) odpadá povinnost vypracovat ucelený územní plán ve smyslu podrobného posouzení a zdokumentování důvodů, které vylučují WEN na celé ploše plánovaného území. Metodické požadavky na plánovací řízení WEN tak zůstávají stejné jako dosud (např. rozdělení venkovních oblastí na tvrdé a měkké zakázané zóny ve smyslu vylučovacích kritérií, určení WPF a následné individuální zvážení s ohledem na konkurenční využití prostoru, jakož i ověření, zda byla na určené ploše poskytnuta podstatná plocha pro větrnou energii) již není nutné povinně plnit.

Spolkový zákonodárce usiluje prostřednictvím zákona WaLG o zjednodušení systému územního plánování a zvýšení právní jistoty. Díky pozitivnímu plánování WEG, v jehož rámci lze upřednostnit výstavbu WEA, odpadá povinnost vymezit a odůvodnit vyloučené zóny definitivně a jednotně pro celé území plánu. Tím se snižují požadavky na odůvodnění plánu a zvyšuje se prostor pro uvážení orgánů odpovědných za plánování. Pro právní účinnost VRG není podle § 249 odst. 6 stavebního zákona (BauGB) rozhodující, zda a jaké další plochy jsou v daném plánovacím prostoru vhodné pro vymezení WEG. I když došlo k určitému zjednodušení požadavků na plánování, je i nadále nutné při plánování náležitě a zodpovědně zvažovat všechny veřejné i soukromé zájmy, které je třeba do plánování zahrnout, s cílem vyřešit případné konflikty.

Cílem TRPL je vytvořit plánovací předpoklady pro co nejvíce sociálně, územně a ekologicky šetrnou výstavbu WEN tím, že budou v zákonem požadovaném rozsahu vymezeny plochy, jež budou přitom směřovány do těch oblastí v plánovacím regionu, kde je relativně nejméně konfliktů.

Plánování vycházelo z následujících předpokladů:

- V souladu s § 2 větou 2 zákona o obnovitelných zdrojích energie (EEG) se WEN za účelem vymezení ploch v zákonem stanoveném rozsahu zahrnuje jako přednostní zájem do prováděné vyvážení zájmů. Tím se zohledňuje zvláštní význam obnovitelné energie (eE), která podle § 2 zákona o obnovitelných zdrojích energie (EEG) představuje převažující veřejný zájem a slouží veřejné bezpečnosti.
- Bytovému využití je přiznáno zvláštní právo na ochranu. Aby ochránil obytné prostředí před závažnými negativními dopady a značným obtěžováním, rozhodl se plánovač stanovit odstup 1 000 m od jakékoli obytné zástavby.
- Území, na nichž již stojí větrné elektrárny (WEA), by měla být upřednostněna pro ustanovení jako VRG WEN, aby se omezilo zabírání nových ploch pro WEN. Stejně tak by měly být do VRG přednostně zahrnuty oblasti s jiným technogenním zatížením, aby se tak zabránilo výstavbě WEN do jiných, přírodně zachovalých oblastí či dosud spíše nedotčených prostorů. Za určitých podmínek jsou přitom možné i vzdálenosti menší než 1 000 m od obytné zástavby.
- Území v CHKO a v lesích by měla být do plánování zahrnována s rozvahou. Výsledky odborné studie týkající se CHKO (Schmidt et al. 2024) a doporučení lesního úřadu ohledně WEN v lese (SMUL 2025) tvoří v tomto ohledu podstatný podklad pro zvážení. Přitom nejsou obecně vyloučeny ani lesní plochy v CHKO. Při ustanovení VRG WEN v lesích se usiluje o zahrnutí pouze lesních ploch, které představují lesní revíry v užším smyslu (umělá výsadba, hospodářské využití, jednotná struktura, většinou nižší biologická rozmanitost), přičemž by mělo být upřednostněno využití ploch postižených kalamitami před plochami s lesním porostem.
- Při výběru lokalit pro WEN je třeba klást zvláštní důraz na záměry obcí v této oblasti, a to s ohledem na vhodnost daných ploch a jejich prostorovou kompatibilitu, aby se posílila účast obcí v rámci územního plánování pro větrnou energii a zvýšila se akceptace WEN v regionu.
- Ustanovení WEN by mělo být provedeno s ohledem na vhodnost daných ploch a mělo by být územně vyvážené. Je třeba se co nejvíce vyvarovat nepřiměřeně vysokých koncentrací VRG WEN v dílčích oblastech.

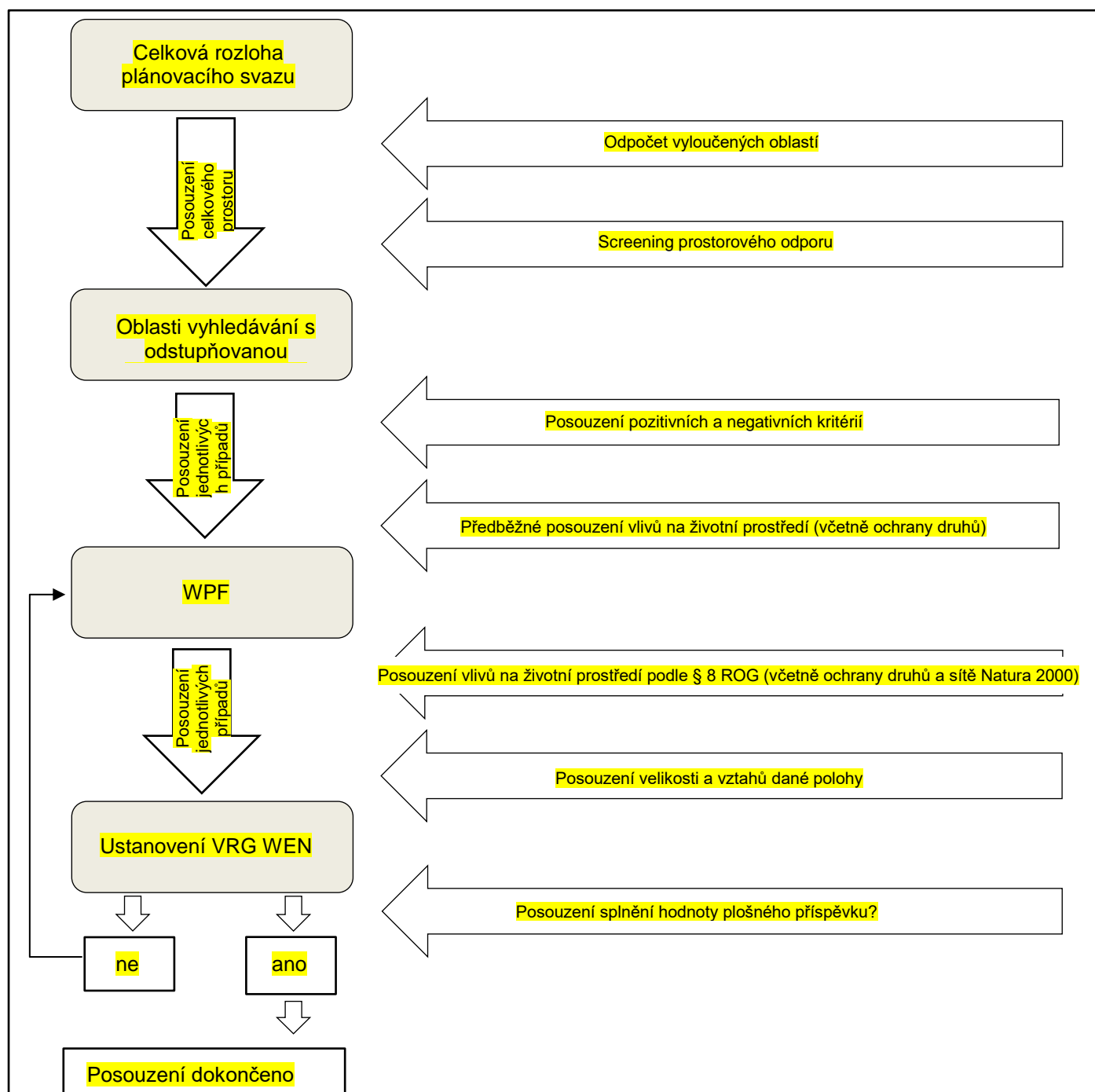
Základní metodika, která byla použita, je znázorněna na obrázku 1 a spočívá v

1. určení oblastí vyhledávání,
2. screeningu prostorového odporu v rámci oblastí vyhledávání,
3. identifikaci WPF prostřednictvím individuálního posouzení oblastí vyhledávání z hlediska jejich potenciálu ke vzniku konfliktů a

4. ustanovení VRG prostřednictvím nového a podrobnějšího posouzení jednotlivých případů, zejména s přihlédnutím k závěrečným doporučením zprávy o životním prostředí, s ohledem na velikost, polohu a rozložení, jakož i přezkoumání VRG z hlediska jejího rozsahu ve vztahu k FBW.

Obrázek 1: Schematický postup při ustanovení VRG WEN

V souladu s FBW ve výši 1,3 % je třeba vymezit VRG o rozloze nejméně 4 470 ha (na základě regionálních údajů ze statistiky okresů Saska, které vydal Statistický úřad Svobodného státu Saska, 2024).

Plochy, na kterých se předpokládá, že není možné postavit WEA, nesmí být vymezeny jako VRG. Na základě všech dosud známých skutečností v oblasti regionálního plánování je třeba dostatečně zajistit, aby v rámci VRG neexistovaly žádné nepřekonatelné překážky, které by bránily povolení WEA a které

by nebylo možné odstranit ani vhodnými technickými opatřeními, ani případně upraveným výběrem umístění v rámci dané VRG.

Při vypracování návrhu byly zohledněny připomínky k participativnímu procesu podle § 9 odst. 1 zákona o územním plánování (ROG), který proběhl v období od 1. listopadu 2023 do 13. prosince 2023. Na tomto základě se v případě potřeby konala další jednání či konzultace s vybranými subjekty zastupujícími veřejné zájmy za účelem upřesnění záležitostí a skutečností zmíněných ve stanoviscích (mj. Vrchní úřad pro letecký provoz a bezpečnost v Sasku, Zemský úřad pro památkovou péči v Sasku, Seismologická observatoř Berggießhübel, DFS Deutsche Flugsicherung GmbH, Spolkový úřad pro dohled nad železnicemi v Sasku, státní podnik Sachsenforst, provozovatel sítě).

Podle § 4 odst. 3 zákona o větrných elektrárnách (WindBG) musí být uvedeny WEG v rámci plánování „rotor-out“, aby byla zajištěna plná započitatelnost. V tomto případě může rotor větrné turbíny přesahovat hranice vymezené WEG, zatímco věž musí stát uvnitř této plochy. To má za následek, že sousední konkurenční využití a funkce mohou být narušeny rotujícími lopatkami rotoru (např. dopravní infrastruktura a chráněná území podle zákona o ochraně přírody). Proto je v těchto případech třeba zohlednit odstupy ve smyslu nárazníkových zón, které odpovídají délce lopatek rotoru větrných elektráren (WEA), které mají být v budoucnu postaveny. Tento plán bude proto realizován s využitím referenční větrné elektrárny (WEA). Její výběr sice v zásadě podléhá posouzení ze strany RPV, nesmí však být svévolný a nesmí být v rozporu s realitou. Zvolená referenční větrná elektrárna (WEA) musí být v dané plánovací oblasti realizovatelná i z ekonomického hlediska. Pokud jde o předpokládaný průměr rotoru referenční větrné elektrárny (WEA), existuje v § 4 odst. 3 zákona o větrné energii (WindBG) alespoň nepřímý zákonný předpis. Pro poloměr rotoru minus poloměr základny věže se zde stanoví hodnota 75 m (tzv. standardní větrná elektrárna, WEA). V tomto návrhu se vychází z délky lopatky rotoru 85 m. Celková výška referenční větrné elektrárny (WEA) je s ohledem na možný technický vývoj stanovena na 300 m.

Jednotlivé kroky plánu, které byly provedeny za účelem vymezení VRG, lze popsat následovně:

1. Určení oblastí vyhledávání

V první fázi plánování bylo provedeno určení oblastí vyhledávání na základě prostorové analýzy plánovacích kritérií, která hovoří proti jejich vhodnosti jako VRG WEN. Přitom byla celková plocha pro územní plánování zmenšena o plochy, které nejsou (nebo by neměly být) k dispozici pro výstavbu WEN z důvodu faktických či zákonných předpisů a předem stanovených plánovacích kritérií (zejména vzdálenost od obytných budov a vyloučení oblastí podle směrnice o stanovištích druhů fauny a flóry – FFH). Takto vzniklé vyloučené zóny byly zmapovány z hlediska jejich rozlohy a znázorněny na mapě. Naopak se tak podařilo určit oblasti vyhledávání pro WEG. Jedná se přitom o území, na nichž neexistují žádné zjevně nepřekonatelné překážky pro výstavbu WEA, a to jak z hlediska právních předpisů, tak i v souladu s územně plánovacím záměrem RPV, a která jsou v rámci územně plánovacího posouzení dále zohledňována.

Vylučovací kritéria včetně jejich ochranných pásem a příslušné podkladové údaje jsou podrobně uvedeny v příloze 1 (katalog kritérií).

Tyto vyloučené zóny se z velké části shodují s oblastmi, které byly v rámci plánování WEN u Regionálního plánu 2020 známy jako „tvrdé“ a v jednotlivých případech jako součást „měkkých“ zakázaných zón. Jejich uplatňováním se preventivně předchází případným konfliktům v užívání a dopadům na veřejné i soukromé zájmy, případně se tyto dopady minimalizují.

Stejně jako v případě lesních ploch nebyly s ohledem na právní situaci a na to, že podíl CHKO na celkové rozloze regionu je v porovnání s celostátní a krajskou úrovní obzvláště vysoký (44 %; pro srovnání: na celostátní úrovni: 27 %, Sasko: (31 %) ani CHKO od počátku z plánování vyloučeny a definovány jako vyloučené zóny. Aby bylo možné s těmito plochami náležitě naložit, zadal RPV vypracování posudku o citlivosti stávajících CHKO v regionu vůči větrným elektrárnám (Schmidt et al. 2024), jehož výsledky byly zohledněny v procesu plánování. Vzhledem k požadované FBW a na základě zvážení dalších aspektů (např. vzdálenosti od obytné zástavby) však nebylo možné zahrnout výhradně plochy doporučené k otevření.

Na mapách 2–4 jsou souhrnně znázorněny vyloučené zóny pro WEN pro tematické komplexy osídlení a člověk, ochrana přírody a krajiny a dále doprava/technická infrastruktura a těžba. Mapa 5 navíc obsahuje souhrnný přehled všech vyloučených zón, které jsou na ní znovu vyznačeny.

V plánovacím regionu nepředstavuje větrný potenciál parametr, který by měl negativní vliv na WEN. Ve zprávě společnosti Guidehouse (2022) věnované analýze stávajících větrných elektráren v Německu bylo zjištěno, že 99,6 % stávajících větrných elektráren a 99,0 % schválených větrných elektráren se nachází v lokalitách s průměrnou rychlostí větru > 6,5 m/s ve výšce 150 m nad zemí. Autoři přičítají velmi nízký podíl větrných elektráren v lokalitách s rychlostí větru nižší než 6,5 m/s ve výšce 150 m tomu, že provoz těchto zařízení v těchto lokalitách dosud nebyl příliš rentabilní. V Sasku se 99 % rozlohy kraje nachází v oblastech, kde je průměrná minimální rychlost větru ve výšce 150 m nad zemí vyšší než 6,5 m/s (resp. 96,7 % v oblastech s rychlostí vyšší než 7,0 m/s). Podle této studie se v rámci plánovacího regionu nacházejí ne hospodárné oblasti pouze v oblasti údolí Labe od státní hranice s Českem až po labskou kotlinu u Drážďan; tyto oblasti se však již překrývají s jinými vyloučenými zónami, a proto již z jiných důvodů nepřicházejí pro WEN v úvahu. Větrný potenciál proto není brán v úvahu jako samostatné kritérium pro vyloučení nebo zvážení.

Po odečtení zón vyloučených na základě zákonů a právních předpisů a na základě územního plánování zbývá celkem přibližně 4,5 % rozlohy regionu (cca 15 600 ha), které se (po vyloučení ploch menších než 1 ha) rozkládají na přibližně 225 plochách či komplexech ploch a slouží jako oblast vyhledávání pro WEG (mapa 5). Lesní plochy a plochy CHKO jsou, s výjimkou oblastí, které se překrývají s výše uvedenými vyloučenými oblastmi, součástí oblastí vyhledávání, a tudíž i součástí dalšího plánovacího procesu.

Jednotlivé plochy oblastí vyhledávání mají ve srovnání s WEN stále poměrně rozdílný stupeň konfliktního potenciálu, a vykazují tak velmi rozdílnou vhodnost pro WEN. Jako vodítko slouží podíl zemědělské půdy a lesů na celkové rozloze oblastí vyhledávání, jakož i podíl chráněných krajinných oblastí. V příloze 2 jsou tyto podíly uvedeny jak pro celý plánovací region, tak pro členské subjekty RPV.

2. Analýza prostorového odporu v rámci oblastí vyhledávání

Abychom získali první přehled o míře konfliktnosti zjištěných oblastí vyhledávání, provedli jsme ve 2. kroku přibližnou analýzu citlivosti prostoru, resp. prostorového odporu, s ohledem na různé aspekty, které je třeba zohlednit. Výsledek této fáze plánu posloužil v dalším průběhu plánování jednak jako podklad pro výběr ploch, jednak umožnil na základě tohoto souhrnného posouzení stávajících konkurenčních způsobů využití ještě jednou zhodnotit výběr VRG WEN po dokončení všech fází plánu.

Předmětem tohoto posouzení byly různé záležitosti, které mohou být v rozporu s WEN, a mohou tak mít negativní dopad na vymezení VRG WEN. Byly konkretizovány na základě vybraných kritérií a k nim přiřazených dílčích aspektů. Byla použita následující kritéria a dílčí ukazatele:

- chráněné hodnoty, které je třeba zohlednit při posuzování vlivů na životní prostředí v souladu s § 8 odst. 1 ROG (člověk včetně lidského zdraví; živočichové, rostliny, biologická rozmanitost; území a půda; voda; klima a ovzduší; krajina; kulturní a ostatní hmotný majetek)

Každému chráněnému objektu (kritériu) bylo přiřazeno několik dílčích ukazatelů, které jsou uvedeny ve zprávě o životním prostředí. Lesní plochy a CHKO nebyly do hodnocení zahrnuty výslovně, ale v rámci funkčního posouzení výše uvedených chráněných hodnot.

- Omezení v oblasti dopravy a infrastruktury s následujícími dílčími ukazateli:
  - plánovaná novostavba 380kV nadzemního vedení mezi Streumen a Schmölln (okres Bautzen), včetně výstavby nové rozvodny v severní části Drážďan
  - nová železniční trať Drážďany–Praha → stavební plochy pro odbočku Seidewitz a evakuační a záchranné stanoviště Göppersdorf
  - meteorologická stanice DWD v Drážďanech → oblast měření v okruhu 5–15 km
  - seismologická měřicí stanice Berggießhübel → měřicí oblast 7 km
  - letecké navigační stanice Hermsdorf DVOR a Drážďany DVOR → testovací oblast v okruhu 3–7 km a radarová stanice Drážďany → testovací oblast v okruhu 3–15 km
  - oblasti kolem okruhu na letištích → testovací oblast o poloměru 200 m kolem okruhu a mezi okruhem a horizontální plochou
  - oblast s omezením letového provozu pro systém vojenských nočních nízkých letů proudových letadel (ED-R 150)
- Omezení vyplývající z územního plánu na úrovni spolkové země a regionů a ze specializovaného plánování/specializovaných právních předpisů
  - Regionální pás zeleně Regionálního plánu 2020

- oblasti klasifikované na mapě 10 LEP 2013 jako 3 a 4 (plochy s významnými ložisky surovin – vysoká a velmi vysoká stavební hodnota)
- zaplavovaná území podle § 72 saského vodního zákona
- a ohrožené oblasti podle map povodňového rizika HQ200 (LfULG)

S výjimkou environmentálních aspektů jsou výše uvedené ukazatele včetně jejich datových podkladů podrobněji popsány v příloze 1.

K takto vytvořeným 9 kritériím bylo přiřazeno celkem 67 dílčích ukazatelů, které však byly z hlediska svého počtu mezi tato kritéria rozděleny různě. Aby je přesto bylo možné porovnat a zajistit rovnocenné zohlednění posuzovaných kritérií bez ohledu na počet použitých ukazatelů, byla provedena jejich numerická evaluace. Při tom bylo pro každé jednotlivé kritérium provedeno třístupňové hodnocení prostorového odporu (vysoký, střední a nízký), které bylo přiřazeno k číslům 3, 2 a 1. Tyto hodnoty byly v rámci oblastí vyhledávání sečteny pro všechna uvažovaná kritéria. Výsledkem jsou teoretické hodnoty v rozmezí od 0 (žádné překrývání se sledovanými kritérii) do 27 (maximální prostorový odpor). Konkrétně bylo možné pro danou oblast vyhledávání v plánovacím regionu stanovit hodnoty v rozmezí od 0 do 14. Ty jsou pro vzniklé oblasti vyhledávání znázorněny na mapě 5 (mapa). Je patrná koncentrace ploch s hodnotami prostorového odporu v rozmezí 1 až 6.

3. Posouzení jednotlivých případů za účelem identifikace ploch s větrným potenciálem

Na základě výsledků analýzy prostorového odporu byla pro každou jednotlivou plochu oblastí vyhledávání provedena další analýza v rámci posouzení jednotlivých případů s cílem zvážit potenciál vzniku konfliktů. V rámci předběžného posouzení vlivů na životní prostředí proběhla odborná analýza dopadů WEN na životní prostředí, jakož i posouzení dalších veřejných zájmů a konkurenčních nároků na využití území (kritéria týkající se infrastruktury, stávající územně plánovací a specializovaná ustanovení; viz příloha 1), které byly v předchozí analýze prostorového odporu zohledněny pouze souhrnně. Součástí toho bylo podrobné posouzení ochrany druhů. Z hlediska ochrany životního prostředí bylo cílem zabránit zásahům do citlivých oblastí a vyloučit z dalšího plánování území, která jsou spojena se značným narušením druhů a chráněných území. Zejména u ploch, u nichž byly v rámci kroku 2 zjištěny rozsáhlé konflikty, bylo zřejmé, že nepřicházejí v úvahu pro budoucí vymezení jako VRG WEN, jelikož by WEN měla značné nepříznivé dopady na životní prostředí a/nebo by tomu bránily jiné veřejné zájmy.

Na základě posouzení jednotlivých případů nebyly oblasti vyhledávání nebo části jednotlivých oblastí vyhledávání, u nichž lze na základě zjištěných konfliktů v užívání očekávat značné nepříznivé dopady, dále zvažovány pro vymezení jako VRG WEN. Plochy, které zůstávají pro další plánovací proces, tvoří WPF. Jedná se o oblasti, které jsou samy o sobě v zásadě vhodné pro WEN, i když i tyto vykazují různou míru konfliktního potenciálu.

Z přibližně 225 oblastí vyhledávání o celkové rozloze cca 15 600 ha (4,5 % rozlohy regionu) bylo identifikováno 131 WPF o rozloze 6 864 ha (cca 2,0 % rozlohy regionu).

4. Ustanovení VRG WEN a přezkoumání jejich rozsahu s ohledem na FBW

V tomto kroku 4 tvořily výsledky posouzení vlivů na životní prostředí WPF hlavní základ pro výběr WPF jako VRG. Zpráva o životním prostředí proto pro každou jednotlivou WPF poskytla souhrnné hodnocení celkového potenciálu konfliktů, přičemž se rozlišovalo mezi úrovněmi hodnocení nízká, střední a vysoká. Závěrečným doporučením uvedené zprávy o životním prostředí bylo upřednostnit při vymezení VRG WEN ty WPF, které vykazují nízký až střední potenciál konfliktů. Pokud by k dosažení cíle FBW byly zapotřebí další plochy, měly by být z ploch s vysokým potenciálem konfliktů vybrány ty, u nichž lze konflikty nejlépe překonat pomocí příslušných opatření. V případě potřeby navrhuje zpráva o životním prostředí pro tyto plochy, zejména z hlediska ochrany druhů, konkrétní opatření ke snížení dopadů jako podněty/doporučení pro doplňkové podmínky v následujícím schvalovacím řízení (zpráva o životním prostředí: Příloha III – Posouzení ochrany druhů).

S ohledem zejména na střední úroveň hodnocení vyplývající ze zprávy o životním prostředí bylo při výběru ploch provedeno další upřesnění priorit. Zvláštní ochrana CHKO a lesních ploch, jakož i zvýšené odborné a právní požadavky na ochranu druhů a oblastí Natura 2000, které byly často vyžadovány v rámci participativního procesu podle § 9 odst. 1 ROG ze strany obcí, sdružení a jednotlivců, byly při tom zvlášť zohledněny.

Výběr WPF pro VRG vychází z následujících úrovní hodnocení:

- Plochy s nízkým celkovým potenciálem konfliktů: Úroveň hodnocení 1
- Plochy se středním celkovým potenciálem konfliktů:
  - v případě polohy na volném prostranství: Úroveň hodnocení 2
  - v případě polohy v otevřené krajině se statusem CHKO: Úroveň hodnocení 3
  - v případě polohy v lesích, u nichž SMUL doporučuje WEN (2025), nebo v případě lesů s rozsáhlými škodami na lesním porostu: Úroveň hodnocení 3
  - v případě polohy ve zdravém lese a/nebo současně v CHKO: Úroveň hodnocení 4
  - v případě vysokého nebo velmi vysokého potenciálu konfliktů
  - z hlediska ochrany druhů a/nebo vysokého potenciálu konfliktů v oblastech Natura 2000: Hodnocení z hlediska využití půdy plus 1
- Plochy s vysokým celkovým potenciálem konfliktů
  - při současné poloze v lese, v CHKO a v oblastech s velmi vysokým potenciálem konfliktů v oblasti ochrany druhů, pokud je umístění WEA zjevně možné bez využití lesů: Úroveň hodnocení 5
  - při současné poloze v lese, v CHKO a v oblastech s velmi vysokým potenciálem konfliktů v oblasti ochrany druhů: Úroveň hodnocení 6

Výběr WPF pro ustanovení jako VRG se v zásadě prováděl podle vzestupného pořadí hodnocení. Plochy s úrovní hodnocení „6“ se zpravidla při vymezování VRG WEN nezohledňovaly.

Kromě těchto environmentálních aspektů se v tomto kroku 4 při výběru VRG zohlednily také aspekty týkající se umístění a rozložení. To konkrétně znamená, že v rámci územně plánovacího posouzení dochází k odchýlení od výše popsaného zásadního výběru ploch z hlediska životního prostředí. Důvodem je prověření a posouzení vzájemných vztahů mezi jednotlivými lokalitami, jakož i rozložení a koncentrace WPF s cílem co nejvíce omezit nadměrné zatížení krajinného rázu v okolí obcí a v jednotlivých částech území. Specifická situace v plánovacím regionu (obecně vysoká hustota chráněných území a zástavby, která je zvláště výrazná v jednotlivých částech regionu) vede ke koncentraci WPF v několika málo částech regionu. Omezení maximálního podílu VRG bylo proto v rámci orgánů plánovacího svazu intenzivně projednáno a stanoveno na maximálně 4 % na jednu obec. Tím se zabrání přetížení jak na úrovni obce, tak i na úrovni části regionu. V této souvislosti se zohledňuje také otázka rozdělení mezi jednotlivé členské subjekty svazu.

Při výběru VRG byla do hodnocení ploch zahrnuta také pozitivní kritéria, která hovoří pro WEN. Jedná se o

- plochy se stávajícími WEA, které odpovídají nejmodernějšímu stavu techniky,
- plochy s jiným technogenním zatížením,
- plochy v okolí WEA, které již mají povolení nebo u nichž probíhá schvalovací řízení,
- plochy, které byly v rámci účasti podle § 9 odst. 1 ROG předloženy vlastníky pozemků a projektanty jako WEG do plánovacího řízení,
- zájmy obcí,
- plochy v CHKO, u nichž studie doporučuje jejich zpřístupnění (Schmidt et al. 2024),
- lesní plochy, které jsou v rámci hodnocení lesa podle funkcí lesa doporučeny odborným plánováním jako vhodné pro výstavbu WEA (SMUL 2025).

Na základě výsledků plánovacího posouzení bylo jako VRG WEN ustanoveno 76 ploch území o celkové rozloze 4 470 ha. Tato rozloha odpovídá 1,3 % plánovacího regionu.

Příloha 2 ukazuje jak pro celý plánovací region, tak pro jednotlivé členské obce svazu, jak se v jednotlivých fázích vyvíjela bilance ploch pro zemědělské a lesní využití půdy a pro využití CHKO. Je zřejmé, že v rámci plánovacího procesu pro celý plánovací region se podařilo dosáhnout nárůstu podílu

orné půdy při současném snížení podílu lesních ploch a ploch CHKO, které jsou náchylnější ke konfliktům.

Podrobné informace o každém jednotlivém VRG WEN jsou uvedeny v datových listech v příloze 3.

Podle § 28 odst. 2 zákona o územním plánování (ROG) se VRG pro větrnou energii za určitých podmínek vymezují navíc jako akcelerační zóny (BG). VRG, které splňují požadavky BG, odůvodnění jejich vymezení či nevymezení a pravidla pro účinná opatření ke snížení dopadů při výstavbě a provozu WEA podle § 28 odst. 4 ROG jsou uvedeny v příloze 4.

K bodu Z 1.1

Podle § 4 odst. 1 zákona WindBG se vymezení ploch v územních plánech, které vstoupily v platnost po 1. únoru 2023 a obsahují ustanovení o výšce stavebních zařízení, nezapočítávají do FBW. Znění § 4 odst. 1 věty 5 zákona WindBG zahrnuje jak minimální, tak maximální výšky.

Plánovač je proto povinen zcela upustit od výškových omezení odůvodněných z hlediska plánování, a proto se VRG WEN ustanoví bez výškových omezení. Cíl 1.1 však zejména vylučuje, aby obce při konkrétním provádění regionálního územního plánu VRG v rámci územního plánu stanovovaly výškové omezení pro WEA. Tímto ustanovením plánovač vylučuje riziko, že by se VRG WEG při dosahování (částečného) cíle plochy nezapočítávalo, a tím snižuje riziko vzniku právních důsledků podle § 249 odst. 7 stavebního zákona (BauGB).

Ustanovení cíle 1.1 je v souladu s výslovným doporučením pracovní pomůcky „Pozemní větrné elektrárny“ (2023).

K bodu Z 1.2

Všechny VRG WEN jsou v souladu s § 4 odst. 3 zákona WindBG vymezeny jako tzv. „oblasti rotor-out“, aby bylo možné vymezené plochy plně započítat do FBW. V souladu s tím musí být v plném rozsahu umístěna uvnitř stanovené VRG pouze základna větrné elektrárny – lopatky rotoru však mohou přesahovat stanovené hranice této zóny. To má za následek, že sousední konkurenční využití a funkce mohou být narušeny rotujícími lopatkami rotoru (např. dopravní infrastruktura a chráněná území podle zákona o ochraně přírody). Z tohoto důvodu byla při stanovení VRG zohledněna regulace „rotor-out“ prostřednictvím odpovídajících bezpečnostních vzdáleností (viz referenční zařízení v odůvodnění „k prioritním oblastem využití větrné energie“) (viz příloha 1).

K bodu G 1.3

V souladu s LEP 2013, bod 5.1.1 a příslušným odůvodněním by subjekty odpovědné za regionální plánování měly usilovat o to, aby bylo možné rozvíjet využití obnovitelných zdrojů energie způsobem šetrným k prostoru, efektivním a šetrným k životnímu prostředí. V souladu se zásadami ROG je třeba prostřednictvím formálního plánu vytvořit územní předpoklady pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie, který bude v souladu s územním plánem a ochranou životního prostředí. Přitom je třeba trvale chránit přírodní zdroje a omezit zábor půdy pro nezbytnou infrastrukturu v otevřeném prostoru.

Soustředění WEA s významným dopadem na prostor v rámci VRG WEN slouží k takovému řízení výstavby WEA, které je šetrné k životnímu prostředí, a to v oblastech plánovacího regionu, které jsou k tomu vhodné, a má za cíl omezit dopady na krajinu s jejími rozmanitými funkcemi i na krajinný ráz.

K bodu Z 1.4

Podle § 18a odst. 1 věty 1 zákona LuftVG se stavby nesmějí stavět, pokud by tím mohlo dojít k narušení zařízení pro řízení letového provozu. V závislosti na umístění a velikosti WEA existuje zásadní možnost narušení provozu těchto zařízení pro řízení letového provozu.

Stávající zařízení civilního řízení letového provozu v daném plánovacím regionu (pro letiště Drážďany) jsou v souladu s § 18a zákona o letecké dopravě (LuftVG) ve spojení s doporučeními Spolkového úřadu pro dohled nad řízením letového provozu (BAF 2025) vybavena následujícími ochrannými zónami:

- Hermsdorf DVOR [HDO]: poloměr 7 km,
- Drážďany DVOR [DRN]: poloměr 7 km,
- Radarová stanice v Drážďanech [DRE]: poloměr 15 km.

Tyto ochranné zóny pokrývají dohromady přibližně 25 % rozlohy plánovacího regionu.

Pro DVOR obecně platí ochranná zóna o rozloze 3 km, v níž nesmí být stavěny žádné WEA. Dále existuje oblast posuzování zařízení, v níž se BAF podílí na schvalovacím řízení a na základě znaleckého posudku DFS přijímá rozhodnutí pro jednotlivé případy (viz příloha 1).

U radarových zařízení se oblast, která má být v rámci schvalovacího řízení posouzena, nachází v okruhu 15 km od příslušné WEA. Tento poloměr je stanoven Mezinárodní organizací pro civilní letectví (Fachagentur Wind und Solar e. V. 2025).

Společnost Deutsche Flugsicherung GmbH potvrdila pro VRG WEN zásadní soulad s požadavky na ochranu zařízení letového provozu. To však nevylučuje nutnost provést v rámci schvalovacího řízení podle zákona o ochraně před imisemi komplexní posouzení vhodnosti na základě konkrétních zařízení a lokalit. § 18 odst. 1a zákona o letecké dopravě (LuftVG) je adresován příslušnému orgánu pro ochranu před imisemi, vztahuje se tedy na schvalovací řízení WEA a není určen pro úroveň regionálního plánování.

K bodu Z 1.5

V plánovacím regionu Horní Polabí/Východní Krušnohoří se nachází oblast s omezením letového provozu pro systém vojenských nočních nízkých letů proudových letadel (ED-R 150). V této oblasti je podle stanoviska Spolkového úřadu pro infrastrukturu, ochranu životního prostředí a služby Bundeswehru (BAIUDbw) v zásadě možná výstavba WEA. Od výšky 213 m nad zemí je však nutné provést posouzení jednotlivých případů v rámci příslušného schvalovacího řízení. Toto závěrečné posouzení zájmů Bundeswehru je zpravidla možné až po předložení konkrétních údajů o plánovaných WEA, jako jsou souřadnice umístění, typ WEA či konstrukce, výška nad zemí a nadmořská výška terénu a podobně, a nelze jej provést na úrovni regionálního plánování.

K bodu G 1.6

Ve zprávě o životním prostředí spolu s přílohami II a III (posouzení Natura 2000 a posouzení ochrany druhů) bylo konstatováno, že všechny posuzované WPF jsou v zásadě vhodné pro vymezení jako VRG WEN. To je především výsledkem metodického postupu, při kterém byly z dalšího posuzování již v rámci (předběžného) posouzení vlivů na životní prostředí vyloučeny plochy v oblastech vyhledávání, u nichž byla zjištěna velmi vysoká míra konfliktnosti z hlediska ochrany druhů a/nebo v souvislosti s oblastmi Natura 2000, což by v případě těchto oblastí mohlo vést k závažnému narušení dotčených chráněných území. Přesto se u převážné části oblastí SPA a u velké části oblastí FFH odhaduje, že v případě výstavby WEA v okolních WPF je třeba počítat se středním až vysokým potenciálem konfliktů. Důvodem je vysoká hustota a rozloha oblastí Natura 2000 v daném plánovacím regionu v porovnání s jinými regiony, velký počet druhů ptáků citlivých na větrné elektrárny a z toho vyplývající koherenční vztahy, takže nelze obecně vyloučit možné dopady na druhy a oblasti evropské ochrany přírody v případě, že by tyto oblasti byly vymezeny jako VRG a následně využity. Pojem „potenciál konfliktů“ v tomto plánu označuje (prognostickou) pravděpodobnost a intenzitu, s jakou může daný záměr pravděpodobně vstoupit do konfliktu s environmentálními zájmy, aniž by přitom, jak je popsáno výše, měl závažné nepříznivé dopady na příslušnou chráněnou hodnotu. Existují však náznaky, že bude nutné provést důkladnější posouzení a případně na jeho základě přijmout rozsáhlejší balíček opatření k prevenci nebo zmírnění konfliktů.

Při výběru VRG WEN z identifikovaných WPF byly zohledněny zájmy ochrany druhů a území v závislosti na míře jejich potenciálního konfliktu. Přesto nebylo možné, s ohledem na dosažení cíle FBW a po zvážení všech ostatních zájmů, vyjmout z vymezení všechny WPF, u nichž podle zprávy o životním prostředí přetrvává vysoký a velmi vysoký potenciál konfliktů s chráněnými druhy a/nebo evropskou sítí chráněných území Natura 2000. Pro VRG, které v této věci přijaly příslušná ustanovení, byl proto formulován princip 1.6. Cílem je upozornit u zde uvedených VRG na projektové úrovni zejména na konflikty, které lze v této souvislosti očekávat, a na nutnost věnovat jim zvláštní pozornost v rámci nezbytných posouzení environmentálních aspektů, jakož i na případnou zvýšenou potřebu opatření k prevenci a zmírnění dopadů, která z toho mohou vyplynout. K tomuto účelu jsou vhodná zejména opatření popsána v příloze 4 (katalog opatření) zprávy o životním prostředí. Jedná se o obecná opatření (AM1 až AM3) a zejména o opatření týkající se chráněných hodnot živočichů, rostlin a biologické rozmanitosti (BV1, AS1 až AS9).

Žádná z VRG WEN uvedených v bodě G 1.6 nebyla ostatně označena jako BG.

2. Využití solární energie ve volném prostoru

Mapy: Oblasti s mimořádným významem pro krajinný ráz či pro vnímání kulturní krajiny, pohledově exponovaná oblast údolí Labe, oblasti s výjimečnými výhledy na exponované kulturní památky a z nich, výhledy na typické okrajové části sídel a součásti světového dědictví UNESCO „Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří“ jsou znázorněny na mapě 6 – Krajinný ráz / Vnímání kulturní krajiny.

Plochy ekologického propojeného systému (klíčové plochy a plochy s převážně propojovacím charakterem) jsou znázorněny na mapě 7 – Ekologický propojený systém.

Půdy s vysokou přirozenou úrodností a černozemní půdy jsou znázorněny na mapě 8.

Lesy a plochy pro rozmnožování lesních dřevin, jakož i oblasti vzniku čerstvého a chladného vzduchu s příslušnými dráhami čerstvého a chladného vzduchu jsou znázorněny na mapě 9.

G 2.1 Využití solární energie by mělo probíhat přednostně v zastavěných oblastech nebo na pozemcích, které již byly využity pro stavební účely. Využití dosud stavebně nevyužitých ploch ve volném prostoru by mělo být úsporné a pokud možno v prostorovém propojení se stávajícími osídleními nebo stavebními komplexy.

G 2.2 Při výstavbě solárních elektráren na volných plochách je třeba omezit zpevnění půdy a nové zabírání ploch pro inženýrské sítě (kabelové šachty/dopravní cesty) a výstavbu vedlejších zařízení (rozvodny atd.) na nezbytné minimum a zohlednit to již při výběru lokality.

G 2.3 Pro výstavbu zařízení na využití solární energie mimo zastavěné oblasti přicházejí v úvahu zejména:

- plochy podél dopravních komunikací, plochy v prostorové souvislosti s dalšími zařízeními pro infrastrukturu a plochy v průmyslových a obchodních lokalitách nebo v jejich blízkosti
- uzavřené skládky
- oblasti výsypek bez zvláštních ekologických nebo estetických funkcí
- plochy určené k přeměně s vysokým stupněm zpevnění a bez zvláštních ekologických či estetických funkcí
- ostatní nevyužité plochy, které byly dříve zastavěné
- pusté území bez zvláštních ekologických nebo estetických funkcí
- stávající větrné parky (viz zejména cíl 2.8)

Z 2.4 V následujících oblastech není povolena výstavba solárních elektráren na volných plochách:

- prioritní oblasti – lokalita pro průmysl a obchod
- oblasti, které mají mimořádný význam pro krajinný ráz, resp. pro vnímání kulturní krajiny
- hlavní oblasti ekologického propojeného systému
- lesy a plochy pro rozmnožování lesních dřevin

- dělicí pásy zeleně
- oblasti vzniku čerstvého a chladného vzduchu a s nimi související dráhy proudění čerstvého a chladného vzduchu
- černozemní půdy na zemědělských plochách

G 2.5 Zemědělsky využívané plochy s vysokou přirozenou úrodností půdy, zejména s indexem úrodnosti ≥ 60 , by se neměly zabírat pro solární elektrárny na volných plochách. V případě, že by k tomu přesto došlo, mělo by se jednat o agrární fotovoltaickou elektrárnu.

G 2.6 Následující oblasti by se neměly zabírat pro solární elektrárny na volných plochách:

- regionální pásy zeleně
- pohledově exponovaná oblast údolí Labe
- oblasti s výjimečnými výhledy na exponované kulturní památky a z nich
- výhledy na typické okrajové části sídel
- součásti světového dědictví UNESCO „Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří“ s jejich hlavními prvky, se zvláštním zřetelem na příslušná hlavní a nárazníková pásma
- plochy ekologického propojeného systému s převážně spojovacím charakterem

V případě, že k tomuto využití přesto dojde, je třeba v rámci plánování a výstavby zohlednit ochranné cíle odpovídající daným zájmům.

K využití těchto oblastí by nemělo dojít bez předchozího posouzení alternativ.

G 2.7 U zařízení pro využití solární energie na volných plochách je třeba zajistit, aby jejich uspořádání bylo šetrné k přírodě a krajině a podporovalo biologickou rozmanitost.

Z 2.8 V prioritních oblastech pro využití větrné energie je výstavba solárních elektráren na volných plochách přípustná, pokud je jejich výstavba realizována až v druhé řadě a daná oblast je již osazena větrnými elektrárnami, nebo pokud to v první řadě nebrání výstavbě větrných elektráren či případnému dosud neprovedenému repoweringu.

Ostatní ustanovení této kapitoly tím zůstávají nedotčena.

G 2.9 V zájmu řádného rozvoje velkoplošných solárních elektráren, který bude v souladu s krajinou a přírodou, by obce měly do územního plánu zahrnout příslušná ustanovení nebo vypracovat neformální plánovací podklady. Při vytváření neformálních plánovacích podkladů je třeba využít také vypracování koncepcí přesahujících hranice obcí v rámci spolupráce mezi obcemi.

Begründung:

Die Nutzung solarer Strahlungsenergie ist neben der Windenergie für die Stromerzeugung aus erneuerbaren Energien (eE) in der Bundesrepublik und in Sachsen von besonderer Bedeutung. Gemäß § 1 Abs. 2 des EEG soll für eine nachhaltige Energieversorgung der Anteil eE am Bruttostromverbrauch bis 2030 auf mindestens 80 % erhöht werden. Entsprechend wurde das Ausbauziel für Photovoltaik (PV) auf 215 GW installierter Leistung bis 2030 festgelegt, wobei dieser Zubau jeweils zur Hälfte einerseits durch Anlagen auf und an Gebäuden und andererseits auf Freiflächen erfolgen soll.

Zur Zielerreichung wurden die dafür notwendigen rechtlichen Rahmenbedingungen geschaffen, in deren Folge die Errichtung von Anlagen zur Nutzung solarer Strahlungsenergie generell erleichtert und ein wirtschaftlicher Betrieb ermöglicht wurde. Diese geänderten Rahmenseetzungen gemeinsam mit technologischen Entwicklungen der letzten Jahre wirkten sich sehr förderlich auf den Bau derartiger

Anlagen aus. Mit einem weiteren Zubau ist auch in den nächsten Jahren zu rechnen. Wesentlichen Anteil an dieser Entwicklung haben Anlagen, die nicht auf Dächern oder an Fassaden, sondern auf unbebauten Flächen im Freiraum errichtet werden. Die Aufnahme von Regelungen zur Nutzung solarer Strahlungsenergie in diesen TRPI nimmt v. a. diese Anlagen in den Fokus. Dies soll helfen, die durch Bund und Land gesetzten Ausbauziele (BMWK 2023; SMEKUL 2023a) zu unterstützen, gleichzeitig aber auch die weiteren Entwicklungen im Raum besser zu ordnen und raumplanerischen Aspekten bei der Standortwahl und -entwicklung eine größere Beachtung zu schenken. Dazu werden aus der überörtlichen und überfachlichen Sicht überwiegend Grundsätze als zu berücksichtigende Abwägungsbelange und wenige Ziele als verbindliche und zu beachtende Vorgaben formuliert. Dabei erfolgt vor allem i. V. m. den geltenden Vorschriften des Bauplanungs- und Raumordnungsrechtes bewusst keine Festlegung von VRG und VBG für die Solarenergienutzung, da damit keine umfassende Steuerungswirkung erreicht werden könnte.

Mit dem Verzicht auf eine umfassende Außenbereichsprivilegierung hat der Gesetzgeber die Steuerung für die Solarenergienutzung im Freiraum weitgehend über die Bauleitplanung in kommunaler Hand belassen, sodass auch die im Maßnahmenplan zum Energie- und Klimaprogramm Sachsen 2021 getroffene Feststellung, dass zentraler Akteur bei der Planung und Genehmigung von PV-Freiflächenanlagen die sächsischen Kommunen sind, indem sie über die kommunale Bauleitplanung den notwendigen baurechtlichen Rahmen dafür festlegen, nach wie vor zutrifft. (SMEKUL 2023a)

Die festgelegten Grundsätze und Ziele richten sich somit v. a. an die kommunale Ebene im Zuge der bauplanungsrechtlichen Steuerung und geben möglichen Investoren und Projektentwicklern Orientierung bei der Standortfindung. Sie sollen bei der Umsetzung der Ausbauziele eine sparsame und schonende Inanspruchnahme von Landschaft und Naturgütern befördern.

Bewusst wurde sich bei den Regelungen in diesem Kapitel nicht auf PV beschränkt, da im Zuge der Wärmeplanung und deren Umsetzung besonders im Verdichtungsraum und im unmittelbar bebauten Umfeld der Städte auch Solarthermieranlagen zunehmend in den Fokus rücken können. Diese werden von den vorstehenden Regelungen im gleichen Maße erfasst. Solarfreiflächenanlagen im Sinne dieses Plans sind deshalb alle Anlagen zur Nutzung solarer Strahlungsenergie, die nicht auf, an oder in einem Gebäude oder einer sonstigen baulichen Anlage angebracht sind und die vorrangig Zwecken der Erzeugung von Strom (oder Wärme) dienen.

Unter Berücksichtigung von § 35 Abs. 1 Nr. 9b BauGB können Solarfreiflächenanlagen grundsätzlich ab einer Flächengröße von 2,5 ha als raumbedeutsam angesehen werden, sodass in der Regel für diese die in den Plansätzen 2.1 bis 2.8 formulierten Grundsätze und Ziele der Raumordnung zur Anwendung kommen. Im Einzelfall kann die Einschätzung zur Raumbedeutsamkeit aber auch von dieser Größe abweichen. Dies hängt insbesondere davon ab, ob und in welchem Maße die Funktion oder die Entwicklung des Standortumfeldes durch die geplante Anlage beeinflusst wird. Die bestehende Nutzung sowie die den geplanten Errichtungsstandort prägenden Eigenschaften und Rahmenbedingungen können dafür maßgebend sein. Zudem können durch Summationswirkungen Anlagen, die als Einzelanlage nicht raumbedeutsam wären, in ihrer Gesamtheit eine raumbedeutsame Wirkung entfalten.

Für die in diesem Kapitel getroffenen Festlegungen für eine verbesserte raumplanerische Einflussnahme auf die Solarenergienutzung im Freiraum wurde sich bewusst auf raumplanerische Aspekte konzentriert. Auf eine Zusammenschau und Wiedergabe bereits bestehender fachrechtlicher Regelungen wurde hingegen verzichtet, um keine Doppelregelungen vorzunehmen. So bestimmen insbesondere neben den raumordnerischen Festlegungen in diesem Plan auch das Naturschutz- und Wasserrecht Gebiete, die für eine Solarenergienutzung im Freiraum i. d. R. nicht in Betracht kommen. Diese sind insbesondere Nationalpark, NSG, Natura-2000-Gebiete, Wildnisgebiete, gesetzlich geschützte Biotope nach § 30 BNatSchG/§ 21 SächsNatSchG, Naturdenkmale, Uferbereiche an Gewässern/Gewässerstrandstreifen, Trinkwasserschutzgebiete ggf. bis zur Zone II, festgesetzte Überschwemmungsgebiete gemäß § 76 WHG/§ 72 SächsWG, nur um wesentliche zu benennen.

Zu G 2.1 bis G 2.3:

Gemäß LEP 2013 Z 5.1.1 und der zugehörigen Begründung sollen die Träger der Regionalplanung darauf hinwirken, dass die Nutzung der eE flächensparend, effizient und umweltverträglich ausgebaut werden kann. In Ausformung der Grundsätze des ROG sind durch formelle Planung die räumlichen Voraussetzungen für den Ausbau der raumbedeutsamen eE zu schaffen. Dabei sind die natürlichen

Ressourcen nachhaltig zu schützen und die Flächeninanspruchnahme für die notwendige Infrastruktur im Freiraum zu begrenzen (vgl. Grundsätze der Raumordnung im § 2 Abs. 2 Nr. 4 und 6 ROG).

Entscheidend für eine umweltverträgliche Nutzung der Solarenergie im Freiraum ist eine sorgfältige Standortwahl. Die Nutzung solarer Strahlungsenergie kann innerhalb und außerhalb bebauter Bereiche (Freiflächenanlagen) erfolgen. Innerhalb bebauter Bereiche erfolgt die Errichtung von Anlagen zur Nutzung der Sonnenenergie auf Dach- und Fassadenflächen sowie auf bereits versiegelten Flächen. Damit findet die anlagenbedingte Flächeninanspruchnahme auf bereits baulich vorgenutzten Flächen statt. Sie ist aus der Sicht einer nachhaltigen Raumplanung in besonderem Maße zu unterstützen, entzieht sich jedoch im Detail einer Regelung durch Raumordnung und Regionalplanung. Erhebliche, derzeit immer noch ungenutzte Potenziale werden hier v. a. in urbanen Räumen sowie in Industrie- und Gewerbe-standorten gesehen. Ein Beispiel dafür ist die Nutzung von Parkflächen für Parkplatz-PV, die zukünftig auch in touristisch genutzten Gebieten eine noch größere Rolle spielen kann.

Die mit der Regelung in G 2.1 verankerte Zielrichtung zur vorrangigen Inanspruchnahme baulich vorge-nutzter Standorte dient der Minderung der Flächenneuinanspruchnahme im Freiraum und der Schonung von sensiblen Naturräumen. Sofern für die Errichtung von Solaranlagen jedoch bislang unbebaute Flä- che in Anspruch genommen wird, zielt die Orientierung auf möglichst vorgenutzte/vorbelastete Stand- orte oder Standorte im engen räumlichen Zusammenhang mit vorhandenen Siedlungen und baulichen Anlagen darauf ab, die Auswirkungen auf die Umwelt gering zu halten, einer weiteren Zerklüftung des Freiraumes entgegenzuwirken und bislang weitgehend ungestörte Räume als solche zu erhalten. Durch die Nutzung von Synergien kann eine Standortwahl in Nachbarschaft zu bestehenden Anlagen auch dazu beitragen, die Flächeninanspruchnahme für die notwendige Erschließung und den Bau von Ne- benanlagen zu mindern (G 2.2).

Als vorbelastete/vorgenutzte Gebiete bzw. in enger Nachbarschaft zu vorhandenen baulichen Nutzun- gen kommen insbesondere die in G 2.3 benannten Bereiche in Betracht. Für ausgewählte dieser be- nannten Bereiche werden noch die folgenden Erläuterungen bzw. Hinweise gegeben:

Bei der Nutzung von Deponien ist die Errichtung von Solaranlagen als Nachnutzung in der Regel erst nach erfolgter Stilllegung, d. h. nach Abschluss aller Maßnahmen (Sicherung und Rekultivierung nach § 40 KrWG) möglich. Dabei ist zu gewährleisten, dass durch die erforderliche Gründung der Anlagen die Oberflächenabdichtung nicht geschädigt wird. Eine Zwischennutzung von Deponien bis zu ihrer endgültigen Stilllegung kann im Einzelfall möglich sein.

Konversionsstandorte sind nur unter Vorbehalt als generelle Eignungsflächen einzustufen. Viele der militärischen Liegenschaften sind heute wertvolle Sekundärlebensräume bzw. besitzen Schutzstatus und fungieren als Rückzugsgebiete für gefährdete Arten. Der Bau von Solarfreiflächenanlagen ist ins- besondere dann zu vertreten, wenn für eine andere landschaftsverträgliche Nutzung keine realistische Option besteht (bspw. aufgrund hoher Sanierungskosten für Altlasten oder hoher Pflegekosten) und mit den erforderlichen Kompensationsmaßnahmen andere vorbelastete Landschaftsteile aufgewertet wer- den können.

Unland, im Sprachgebrauch auch als „Ödland“ oder aufgrund seiner fehlenden oder geringwertigen Be- wirtschaftungsmöglichkeiten als „Geringstland“ (BMF 2022/2025) bezeichnet, ist oftmals naturschutz- fachlich wertvoll und kann in der ausgeräumten bzw. technogen geprägten Kulturlandschaft eine hohe Bedeutung als Trittstein im Biotopverbundsystem besitzen. Diese Flächen erfahren i. d. R. meist nur eine Pflege ohne wirtschaftlichen Ertrag. Die Inanspruchnahme solcher Flächen für die Nutzung solarer Strahlungsenergie kann daher auch hier, analog zu Konversionsflächen, nicht generell befürwortet wer- den und ist im Einzelfall zu prüfen.

Sofern die Errichtung einer Solarfreiflächenanlage auf der Fläche eines Windparks in Erwägung gezo- gen wird, ist im Falle der gleichzeitigen Ausweisung eines VRG WEN auf dieser Fläche Ziel 2.8 beson- ders zu beachten.

Zu Z 2.4:

Nicht in allen Teilräumen bzw. Gemeinden stehen die in G 2.3 genannten Gebiete zur Verfügung, so dass v. a. i. V. m. den bestehenden Förderkulissen nach dem EEG und der PVFVO in Sachsen die Errichtung von Anlagen zur Solarenergienutzung im Freiraum auch außerhalb dieser Gebiete in Betracht kommt. Aufgrund erheblicher Konflikte mit den jeweils planerisch angestrebten Nutzungen und Funktionen werden dafür jedoch die im Ziel aufgeführten Bereiche ausgenommen. Die Ausschlussregelungen wurden unter Beachtung von § 2 EEG, wonach den eE eine besondere Bedeutung zukommt und diese als vorrangiger Belang in die Schutzgüterabwägung eingebracht werden sollen, getroffen. Nach sorgsamer Abwägung wurde sich für den jeweiligen Ausschluss entschieden, da in diesen konkreten Fällen den in der jeweiligen Begründung genannten Belangen in der raumplanerischen Abwägung eine höhere Wertigkeit als der Stromerzeugung aus solarer Strahlungsenergie zugewiesen wurde und innerhalb der Planungsregion immer noch ausreichend Fläche für eine Solarenergienutzung im Freiraum zur Verfügung steht. Diese Feststellung gilt auch unter Berücksichtigung weiterer fachrechtlicher Restriktionen, für die in großen Teilen Überlagerungen mit den durch die Regionalplanung ausgeschlossenen Gebieten bestehen.

Die einzelnen Ausschlussbereiche begründen sich wie folgt:

Vorranggebiete Vorsorgestandort Industrie und Gewerbe (s. Kapitel 2.3.1 und Karte 2 Regionalplan 2020)

Mit den VRG Vorsorgestandort Industrie und Gewerbe wird den Anforderungen entsprechend Z 2.3.1.3 LEP 2013 zur Flächensicherung für die Ansiedlung von großflächigen überregional bedeutsamen Industrie- und Gewerbebetrieben Rechnung getragen. Nach Z 2.3.1.1 Regionalplan 2020 sind diese Gebiete so zu nutzen, dass sie der Ansiedlung von großflächigen, überregional bedeutsamen Industrie- und Gewerbebetrieben dienen. Eine Inanspruchnahme zur Ansiedlung von kleinteiligem Gewerbe, auch nur in Teilen der Fläche, ist nicht zulässig. Eine Nutzung dieser Flächen durch Solarfreiflächenanlagen stünde ebenso im Widerspruch zu dieser Festlegung. Auch wenn die Errichtung von derartigen Anlagen innerhalb von Gewerbe- bzw. Industriegebieten bauplanungsrechtlich gemäß §§ 8 und 9 BauNVO grundsätzlich zulässig ist, entspricht sie in diesen konkreten Fällen nicht dem mit diesen Flächen verbundenen regionalplanerischen Anliegen, die in der Planungsregion aufgrund spezifischer Standortbedingungen in nur sehr geringem Umfang vorhandenen Potenziale für größere Ansiedlungen von Industrie und Gewerbe zur Stärkung von Wirtschaft und Beschäftigung in der Region vorzuhalten.

Die Errichtung von Anlagen für die Solarenergienutzung innerhalb der VRG Vorsorgestandorte Industrie und Gewerbe ist jedoch in der Regel dann möglich, wenn eine Ansiedlung erfolgt ist, sich die bauliche Nutzung auf der begehrten Fläche weitgehend etabliert hat und damit der planerische Nutzungszweck umgesetzt ist. Neben der Installation von derartigen Anlagen an oder auf Gebäuden kommen dafür beispielsweise Parkplatzflächen in Betracht.

Bereiche mit herausragender Bedeutung für das Landschaftsbild bzw. Kulturlandschaftserleben (s. Karte 6)

Die folgenden landschaftsbildprägenden Kulturlandschaftsbereiche besitzen einen hohen kulturlandschaftlichen und/oder landschaftsästhetischen Wert. Sie sind teilweise auch über die Grenzen der Planungsregion hinaus einmalig und begründen damit ihre regionale, teils auch überregionale Bedeutsamkeit. Die betreffenden Landschaftsbereiche sind deshalb in ihrer charakteristischen Ausprägung zu erhalten und vor einer baulichen Inanspruchnahme, die diesen Charakter stört, zu schützen. Eine Errichtung von großflächigen technischen Infrastrukturen, wie sie raumbedeutsame Solarenergieanlagen darstellen, ist innerhalb der nachfolgend benannten Gebiete unzulässig:

Landschaftsprägende Erhebungen

Die in Karte 6 enthaltenen landschaftsprägenden Erhebungen sind charakterisiert durch ihre gegenüber der natürlichen Umgebung herausragende Stellung in der Landschaft sowie durch ihre über mehrere Kilometer weithin einsehbare, das umgebende Landschaftsbild prägende Erscheinung. Sie sind deshalb gegenüber Nutzungsänderungen sehr sensibel. Auch wenn die Errichtung einer Solaranlage aus energetischer Sicht hier besonders vorteilhaft sein kann, würde das an diesen Stellen wegen der exponierten Lage zu weithin wahrnehmbaren visuellen Veränderungen infolge Technisierung, Verspiegelung etc. führen, was das natürliche Landschaftsbild in einem größeren Wirkraum stören würde.

Die konkret als landschaftsprägende Erhebungen ausgewählten Einzelelemente sind durch Anwendung der folgenden Kriterien gekennzeichnet:

- mindestens 25 m Höhenunterschied zu benachbarten Erhebungen
- eine geschlossene Höhenlinie um die Kuppe (im 25-m-Intervall)
- keine bzw. geringe technogene Vorprägung

Kleinkuppenlandschaften

Die wegen ihres charakteristischen, auf engem Raum vorhandenen Wechsels von meist durch Gehölzbestände geprägte Vollformen (Kleinkuppen und Flachrücken mit teilw. durchragender Felsbasis) und flachen bis wannenartigen, überwiegend landwirtschaftlich genutzten Hohlformen als Kleinkuppenlandschaften bezeichneten Landschaftsräume in der Planungsregion befinden sich um Moritzburg, Thienendorf, Langebrück, Rossendorf und Bobritzsch-Pretzschendorf. Sie sind in Karte 6 dargestellt. Die in diesen Räumen jeweils zahlreich vorhandenen bewaldeten Kleinkuppen, einzelnen Feldgehölze und Gebüsche, Teiche mit Röhrichten, Hecken, Baumreihen und linienhafte Gehölze sowie der Wechsel zwischen Acker- und Wiesenflächen prägen und gliedern die abwechslungsreiche Landschaft. Von zahlreichen, am touristischen Wegenetz gelegenen Aussichtspunkten eröffnen sich weite Sichtbeziehungen. Technogene flächige Überprägungen, wie sie durch raumbedeutsame Solarfreiflächenanlagen entstehen würden, stehen diesem natürlichen Landschaftscharakter und auch der damit verbundenen Erholungsfunktion entgegen. Für Mitteleuropa sind diese Landschaften in ihrer Kleinräumigkeit einmalig und begründen damit ihre überregionale Bedeutsamkeit.

Kriterien für ihre Abgrenzung sind:

- Kuppenfrequenz ab 3 Kuppen/km² inklusive eines 250 m umfassenden Umfeldes
- Mindestgröße 6 km² (ergibt sich aus dem 120°-Gesichtsfeld des Menschen auf einer Länge des wahrnehmbaren mittleren Wirkbereichs von 2,5 km)

Steinrücken-Heckenlandschaften

Als eine kulturhistorisch entstandene Landschaftsausprägung aus der bäuerlichen Kolonisationszeit im 12./13. Jahrhundert sind die Steinrücken-Heckenlandschaften – s. Darstellung in Karte 6 - v. a. für das Osterzgebirge charakteristisch. Sie sind Zeugnis der Anlage von sogenannten Waldhufendörfern mit Waldhufenfluren, die für die topografischen Gegebenheiten des Gebirges besonders geeignet waren. Ausgehend vom Bachlauf als Siedlungsachse wurden senkrecht dazu die meist 50 m bis 100 m breiten Hufen angelegt, welche sukzessive gerodet und ackerbaulich bewirtschaftet wurden. Die im Ackerboden befindlichen Steine wurden auf den Grenzen der Hufen abgelegt und gesammelt. So entstanden über einen längeren Zeitraum die Steinrücken bzw. Lesesteinwälle, die heute größtenteils mit Hecken und Gehölzen bestanden sind. Neben ihrer kulturhistorischen Bedeutung sind sie Nahrungs- und Reproduktionshabitate für Arten der Halboffenlandschaften und bieten diesen Schutz und Deckung. Für Arten anderer Lebensraumkomplexe stellen die überwiegend extensiv genutzten Grenzlinienhabitate Verbindungs- und Ausbreitungskorridore dar. Steinrücken gehören in Sachsen zu den besonders geschützten Biotopen gemäß § 21 Abs. 1 Nr. 4 SächsNatSchG.

Die Steinrücken-Heckenlandschaften wurden i. d. R. ab einer Mindestgröße von 20 ha und ab einer Dichte von 25 m Steinrücken/Hecken pro ha unter Ausschluss der Ortslagen und Waldgebiete ausgewählt.

Die Errichtung von raumbedeutsamen Solarfreiflächenanlagen, auch zwischen den linienhaften Heckenstrukturen, würde den Landschaftscharakter in seinem Wechsel zwischen Freifläche und linienhaften Gehölzen erheblich beeinträchtigen und wird deshalb insgesamt in diesen abgegrenzten Landschaftsbereichen ausgeschlossen.

Teichlandschaften

Die in Karte 6 dargestellten Teichlandschaften umfassen die Teichlandschaften um Moritzburg, Schönfeld – Kalkreuth, Frauenhain – Tiefenau – Koselitz, Thiendorf – Stölpchen und Zschorna – Würschnitz, alle im Landkreis Meißen gelegen. In diesen Räumen befinden sich insgesamt rund 100 Teiche, die etwa ein Viertel der Gesamtfläche dieser Teichlandschaften bilden. Sie wurden in der Regel künstlich angelegt und sind das Resultat jahrhundertelanger kontinuierlicher Bewirtschaftung. Neben der wirtschaftlichen Bedeutung der Fischteiche sind diese durch ihren landschaftsprägenden Charakter als Teichlandschaft für die Belange des Naturschutzes und der Landschaftspflege von wesentlicher

Bedeutung, indem sie wichtige Lebensräume seltener und geschützter Pflanzen und Tiere darstellen und als Nahrungs-, Aufenthalts- und Rastgebiet für wassergebundene Vogelarten dienen.

Die Landschaften in ihrer Gänze, teilweise aber auch einzelne Teiche, besitzen darüber hinaus Bedeutung für die Erholungsnutzung.

Ihre Darstellung erfolgte auf der Grundlage der folgenden Kriterien:

- Vorhandensein mehrerer (mindestens 10) eng beieinander liegender flacher Teiche, die ringsum durch Gehölzbestände, Feuchtwiesenkomplexe und extensiv genutztes Grünland umsäumt sind
- Mindestgröße 100 ha Flächenumfang je Teichlandschaft

In der Gesamtschau der oben benannten Gründe wird die Errichtung von Solarfreiflächenanlagen in diesen Teichlandschaften sowohl auf den Wasserflächen als auch auf dem Land ausgeschlossen.

Weinbaugeprägte Hanglagen

Bei den in Karte 6 dargestellten weinbaugeprägten Hanglagen handelt es sich um die folgenden Gebiete:

- Diesbar-Seußlitz	Lagen Schloss Proschwitz, Closterberg und Seußlitzer Heinrichsburg
- Meißen - Diera	Lagen Schloss Proschwitz, Seußlitzer Heinrichsburg und Proschwitzer Katzensprung
- Meißen - Spaar	Lagen Kapitelberg, Klausenberg, Rosengründchen und Sörnewitzer Boselberg
- Weinböhla	Lage Gellertberg
- Radebeul	Lagen Paradies, Friedstein, Goldener Wagen, Johannsburg, Steinrücken und Wackerbarthberg
- Dresden	Lage Merbitzer Bauernberge (Cossebaude) und Pillnitzer Königlicher Weinberg
- Pirna	Lage Königlicher Weinberg (Schlossblick)

Der traditionelle Weinbau prägt in seiner landschaftsästhetisch sehr reizvollen Erscheinung bis heute entscheidend das Landschaftsbild in den Weinbaugebieten des Elbtals. Seit dem frühen 17. Jahrhundert werden die Steilhänge nach Württembergischem Vorbild mit Trockenmauern befestigt. Die weinbaugeprägten Hanglagen befinden sich auf nach Süden geneigten Geländeterrassen. Sie werden untergliedert durch Weinbergs- und Terrassenmauern in Trockenbauweise mit Naturstein sowie durch die traditionellen Treppenanlagen am Hang. Gleichzeitig werden die Hanglagen durch historische Schlossanlagen, Lusthäuser, Weinberghäuschen, Pavillons sowie typische Winzerhäuser als einzelnstehende Wohnhäuser oder als Gesamtanlagen von Bauwerk-, Hof- und Gartenanlage geprägt.

Ihrem hohen kulturlandschaftlichen sowie landschaftsästhetischen Wert folgt die touristische Nutzung mit der bereits erfolgten Schaffung von touristischen Routen zur Verbesserung der Erlebbarkeit dieser Landschaft.

Von zahlreichen, am touristischen Wegenetz gelegenen Aussichtspunkten in diesen Hanglagen, aber auch aus dem Elbtal heraus bzw. von den Höhen der gegenüberliegenden Elbseite eröffnen sich weite Sichtbeziehungen. Technogene Überprägungen, wie sie durch raumbedeutsame Solarfreiflächenanlagen entstehen würden, würden dem typischen Landschaftscharakter dieser Weinhanglagen zuwiderlaufen und die Erlebbarkeit erheblich stören. Die Errichtung von raumbedeutsamen Solaranlagen wird deshalb in diesen Bereichen ausgeschlossen.

Kurfürstliche Jagdgebiete

Als Kurfürstliche Jagdgebiete sind in Karte 6 die Kurfürstlichen Jagdgebiete Moritzburg und Dresdner Heide dargestellt. Sie liegen größtenteils in Waldlandschaften. Mit ihren Elementen wie Wegesystemen, Einzelgebäuden, Bruchsteinmauern, Brücken oder Dämmen und als Gesamtensembles sind sie kulturgeschichtlich von herausragender Bedeutung und wichtige Zeitzeugen der historischen Jagdkultur der ehemaligen Herrscher Sachsens. Im Zusammenhang mit teilw. weiterer späterer Umgestaltung und

Schaffung neuer Elemente in diesen Arealen stellen sie jeweils ein Gesamtensemble von kulturhistorischem Wert dar.

Da es sich überwiegend um Waldflächen handelt, kommt schon aufgrund des generellen Ausschlusses von Wald die Errichtung von raumbedeutsamen Solarfreiflächenanlagen nicht in Betracht. Derartige Anlagen würden aber auch außerhalb der bewaldeten Flächen das jeweilige Gesamtensemble in seiner Erlebbarkeit und historischen Wertigkeit erheblich stören. Sie werden deshalb in diesen Gebieten ausgeschlossen.

Historische Park- und Schlossensembles

Als regional bedeutsame historische Park- und Schlossensembles werden erlebbare (öffentlich zugänglich, guter Erhaltungszustand) historische Parkanlagen im Ensemble mit historischen Schlossanlagen angesehen. Sie finden ihre Grundlage in der auf der Denkmaldatenbank beruhenden Denkmalliste des Landesamtes für Denkmalpflege Sachsen und verfügen i. d. R. über eine Gesamtfläche von mindestens 4 bis 5 ha. Sie sind in Karte 6 im Einzelnen dargestellt.

Die Errichtung von raumbedeutsamen Solaranlagen in den Parkanlagen würde den Denkmalcharakter und die Erlebbarkeit erheblich beeinträchtigen und wird deshalb ausgeschlossen.

Kernflächen des ökologischen Verbundsystems

Das ökologische Verbundsystem ist ein großräumig zusammenhängendes Netz von ökologisch bedeutsamen Freiräumen für den Erhalt und die Sicherung von Lebensräumen von Flora und Fauna und zur Vernetzung von Biotopen durch Einbeziehung geeigneter Landschaftselemente und Verbundstrukturen. Dadurch soll der Austausch zwischen den Lebensräumen und Arten befördert werden. Eine wichtige Grundlage hierfür bilden die Gebietskulisse eines großräumig übergreifenden Biotopverbundes gemäß Landesentwicklungsplan (LEP Karte 7) und vom LfULG ermittelte Flächen mit landesweiter Bedeutung für den Biotopverbund.

In Anlehnung an § 21 BNatSchG besteht das ökologische Verbundsystem aus Kern- und Verbindungsflächen. Die Kernflächen des ökologischen Verbundsystems besitzen dabei in der Regel schon eine hohe ökologische Wertigkeit und überwiegend auch einen fachrechtlichen Schutz. Erhalt und Pflege stehen für diese im Vordergrund.

Das ökologische Verbundsystem ist durch die Regionalplanung langfristig zu sichern, wodurch die räumlichen Voraussetzungen für den Erhalt bzw. die Entwicklung seiner Bestandteile geschaffen werden. Damit im Zusammenhang wird für die Kernbereiche mit der in Karte 7 dargestellten Gebietskulisse eine Solarenergienutzung ausgeschlossen.

In der Regel sind unter Berücksichtigung der Gewährleistung des Verbundcharakters und des Planungsmaßstabes der Regionalplanung in diese Gebietskulisse eingeflossen und damit wichtiger Bestandteil:

- fachrechtlich geschützte Gebiete nach Bundes- bzw. Sächsischem Naturschutzrecht (Naturschutzgebiete, Nationalpark)
- Natura 2000: FFH-Gebiete
- Waldflächen mit besonderer Bedeutung für Arten und Biotope
- Hotspots mit überdurchschnittlichen Dichtebereichen landesweit bedeutsamer Arten für den Biotopverbund
- gemeldete Flächen für das Programm Sachsens Biologische Vielfalt 2030
- Kernzonen des Naturschutzgroßprojektes „Bergwiesen im Osterzgebirge“
- Fließgewässer einschließlich ihrer Randstreifen und Uferzonen
- naturnahe Auenbereiche
- Moorbodenkomplexe
- Flächennaturdenkmale und geschützte Biotope
- Nationales Naturerbe Zeithain
- Lebensraumtypen nach der FFH-Richtlinie

- Kernflächen trockenwarmer Lebensräume

Bauliche Anlagen, wie sie raumbedeutsame Solaranlagen mit den zugehörigen Neben- und Zaunanlagen darstellen, können insbesondere die hohe ökologische Wertigkeit der Kernbereiche beeinträchtigen (Zerschneidung, Wanderungshindernis, etc.) und stehen damit dem vorrangigen Schutzgedanken entgegen.

Waldflächen

Die Waldflächen sind in Karte 9 dargestellt. Sie besitzen neben ihrer Lebensraum- und Biotopfunktion auch eine hervorgehobene Bedeutung für den Klimaschutz durch die Aufnahme von Kohlendioxid. Darüber hinaus sind sie wichtige Wasserspeicher und insbesondere in Hanglagen bieten sie gegen die an Häufigkeit und Intensität zunehmenden Starkregen Schutz vor Erosion.

Der Waldbestand in Sachsen und insbesondere in der Planungsregion entspricht noch nicht den durch das Land schon seit längerem gesetzten Waldflächenanteilszielen von 30 bzw. 28,5 % (LEP 2013). 2022 war in der Planungsregion Oberes Elbtal/Osterzgebirge ein Waldanteil an der Regionsfläche von 26,4 % zu verzeichnen (SBS 2022). Aufgrund des im Vergleich zur WEN für die Energiegewinnung aus Solarfreiflächenanlagen deutlich umfangreicheren Flächenbedarfs kommen Wälder deshalb aus raumordnerischer Sicht nicht für die Solarenergienutzung in Betracht und werden in der Gesamtschau der oben benannten Gründe in der Planungsregion ausgeschlossen. Dies steht auch in Übereinstimmung mit entsprechenden Empfehlungen des Umweltbundesamtes (2022) sowie der Landesplanung (SMR 2024), die sich ebenfalls gegen eine Inanspruchnahme von Wäldern für die Solarenergienutzung aussprechen.

Waldmehrungsflächen

Die Waldmehrungsflächen sind in Karte 9 ab einer Größe von ca. 5 ha dargestellt. Sie setzen sich aus der durch den Staatsbetrieb Sachsenforst durchgeführten Waldmehrungsplanung, Darstellungen in kommunalen Flächennutzungs- und Landschaftsplänen sowie auf Grundlage der bereits in den Regionalplänen 2009 und 2020 dargestellten, jedoch bislang nicht umgesetzten Waldmehrungsflächen zusammen.

Gemäß LEP 2013 (Z 4.2.2.1) ist der Waldanteil in der Planungsregion Oberes Elbtal/Osterzgebirge auf 28,5 % zu erhöhen. Dafür sind geeignete Flächen vor anderweitigen Nutzungen freizuhalten. Vor diesem Hintergrund wird deshalb in den dargestellten Waldmehrungsflächen die Errichtung von Solarfreiflächenanlagen ausgeschlossen.

Grünzäsuren

(s. Kapitel 2.2.1 und Karte 2 Regionalplan 2020)

Grünzäsuren sind kleinflächige Freiräume, die das Zusammenwachsen dicht beieinander liegender Siedlungsräume verhindern sollen. Gemäß LEP 2013 sind sie von Bebauung im Sinne einer Besiedlung und von anderen funktionswidrigen Nutzungen freizuhalten.

Die Grünzäsuren wurden zuletzt mit dem Regionalplan 2020 festgelegt. Maßgebende Kriterien dafür waren die Lage innerhalb von Achsen und/oder bei übergemeindlicher Betroffenheit in der Regel eine bereits vorhandene Siedlungsannäherung von ca. 1.000 m bis 200 m, soweit nicht bereits ein Regionaler Grünzug festgelegt wurde. Gemäß Begründung des Regionalplans zu den Grünzäsuren sind raumbedeutsame bauliche Planungen oder Maßnahmen, die das Gebiet einer Grünzäsur betreffen, dann als funktionswidrig zu beurteilen, wenn im konkreten Einzelfall bei Realisierung der Planungen oder Maßnahmen die noch vorhandene optische Gliederung Siedlungskörper - Freiraum - Siedlungskörper nicht mehr wahrnehmbar sein wird. Die Errichtung von raumbedeutsamen Solarfreiflächenanlagen stellt eine bauliche Anlage dar, die Freiraum beansprucht und in der Regel auch weitere bauliche Anlagen als Nebenanlagen nach sich zieht. Solarfreiflächenanlagen stehen dem Grundanliegen, den nur noch kleinflächig vorhandenen Freiraum zwischen bestehenden Siedlungen als solchen wahrnehmbar zu erhalten, grundlegend entgegen.

In der Summe existieren in der gesamten Planungsregion 16 und damit eine überschaubare Anzahl von Grünzäsuren. Mit ihrem geringen Flächenumfang im Zusammenhang mit den oben dargelegten Gründen rechtfertigen sie den zielförmigen Ausschluss.

Frisch- und Kaltluftentstehungsgebiete sowie zugehörige Frisch- und Kaltluftbahnen

Die in der Planungsregion relevanten Frisch- und Kaltluftentstehungsgebiete sowie zugehörigen Frisch- und Kaltluftbahnen sind in Karte 9 dargestellt.

Siedlungsklimatisch bedeutsame Bereiche erlangen unter den Bedingungen des Klimawandels und der damit verbundenen Überwärmung von v. a. städtischen und verdichteten Räumen zunehmend Bedeutung. Dabei sind Frischluftentstehungsgebiete größere zusammenhängende siedlungsnahen Waldflächen, deren Wirkungsbereich durch den Transport der erzeugten Frischluft (bspw. entlang von Fließgewässern) in Siedlungsgebiete hineinreicht.

Die dargestellten Frischluftentstehungsgebiete stehen im funktionalen Zusammenhang mit Siedlungen und haben eine Mindestgröße von etwa 50 ha.

Kaltluftentstehungsgebiete sind Flächen, auf denen die darüber lagernde Luft durch nächtliche Ausstrahlungsvorgänge abkühlt, wobei Bodeneigenschaften und Bewuchs ausschlaggebend sind. Wiesen und Äcker sind dabei die größten Kaltluftproduzenten. Damit diese für Siedlungsgebiete wirksam werden können, muss ein Abfluss der produzierten Kaltluft durch ein Gefälle in bodennahen Luftschichten, der nicht durch Hindernisse gestört sein darf, gewährleistet sein.

Die dargestellten Kaltluftentstehungsgebiete sind überwiegend landwirtschaftlich genutzte Flächen, die im Zusammenhang mit einem möglichen Kaltluftabfluss in Richtung besiedelter Bereiche stehen.

In Anbetracht der bereits eingetretenen und prognostizierten weiteren Klimaveränderungen mit einer deutlichen Zunahme von Hitzebelastung sind der Erhalt dieser klimatisch ausgleichenden Räume in ihrer Funktionsfähigkeit und damit ihr Schutz vor Bebauung wichtig. Schon aufgrund des generellen Ausschlusses von Wald kommt die Errichtung von raumbedeutsamen Solarfreiflächenanlagen in den angezeigten Frischluftentstehungsgebieten nicht in Betracht. Darüber hinaus wird die Errichtung von Solarfreiflächenanlagen auf für die Kaltluftproduktion relevanten Wiesen und Äckern ausgeschlossen, da auf einer mit derartigen Anlagen bestandenen Fläche nicht die gleiche Abkühlung wie auf einer unbebauten Freifläche (Acker oder Grünland) erfolgt. Diese veränderte Wärmeabstrahlung hat eine verminderte Kaltluftproduktion zur Folge, was den Ausschluss auch auf diesen, nicht waldbestandenen Gebieten begründet. Auf den jeweils relevanten Abfluss- und Leitbahnen würden Solarfreiflächenanlagen Fließhindernisse darstellen; sie werden deshalb mit der Zielfestlegung ebenfalls ausgenommen. Der Ausschluss folgt auch der Empfehlung der Landesplanung (SMR 2024).

Schwarzerdeböden

Schwarzerdeböden kommen in der Planungsregion nur sehr vereinzelt und kleinflächig vor. Sie finden sich insbesondere im Landkreis Meißen im nördlichen Randbereich der Lommatzcher Pflege sowie im Süden des Stadtgebietes von Dresden. Die konkrete Verortung der Schwarzerdeböden ist in Karte 8 ersichtlich.

Auf Grund ihres schwach sauren bis neutralen pH-Wertes, der guten Durchlüftung, einer hohen biologischen Aktivität und ihrer starken Wasserdurchlässigkeit sowie leichten Erwärmbarkeit gehören sie zu den fruchtbarsten Ackerböden überhaupt. Deshalb besitzen sie beste Eigenschaften, um anspruchsvolle landwirtschaftliche Kulturen anzubauen. Anliegen ist es darum, diese Böden vor Einschränkungen der landwirtschaftlichen Nutzungsmöglichkeit durch Solarfreiflächenanlagen zu schützen.

Zu G 2.5

Landwirtschaftliche Nutzflächen mit einer Ackerzahl ≥ 60 sind in Karte 8 dargestellt.

Dem Erhalt von landwirtschaftlicher Nutzfläche für die Nahrungsgüterproduktion kommt unter den Bedingungen des Klimawandels eine hohe Bedeutung zu. Besonders hochwertige Ackerböden sind dabei im besonderen Maße schützenswert und sollten in der Region im Sinne der Sicherung einer verbrauchernahen Versorgung vollumfänglich auch weiterhin der landwirtschaftlichen Produktion zur Verfügung stehen.

Die Errichtung von Solarfreiflächenanlagen auf landwirtschaftlich genutzten Flächen entzieht der Landwirtschaft neben der Überbauung durch Solarmodule auch durch weitere bauliche Maßnahmen (Zuwegung, Aufstellung von Transformatoren, Zäune/Einfriedungen, Reihenabstände) Fläche für die landwirtschaftliche Produktion. Eine Umnutzung von Flächen mit besonders hochwertigen Böden für die

Energieerzeugung aus Sonnenenergie soll daher nicht stattfinden, es sei denn, die Anlage wird als Agri-PV-Anlage geplant und errichtet.

Eine im Einzelfall entgegen dem Grundsatz getroffene Entscheidung für den Bau einer solchen Anlage soll daher nur im notwendigen Umfang, nach sorgfältiger Abwägung und nicht ohne Alternativenprüfung erfolgen. Dabei soll geprüft werden, ob, ggf. auch dezentral durch Aufteilung auf mehrere Standorte, bevorzugt auf oder an Gebäuden oder sonstigen baulichen Anlagen, ein Bau an anderer Stelle möglich ist. Fach(recht)liche Aspekte und die in diesem Kapitel formulierten Grundsätze sind in die Alternativenprüfung und Abwägungsentscheidung einzubeziehen. In der Gesamtschau der zu berücksichtigenden Belange kann die Abwägungsentscheidung die Inanspruchnahme hochwertiger landwirtschaftlicher Nutzfläche rechtfertigen. Um Einschränkungen der Nahrungsgüterproduktion soweit wie möglich zu mindern, wird jedoch die Errichtung von Agri-PV-Anlagen auf derartigen Landwirtschaftsflächen klar priorisiert. Agri-PV-Anlagen ermöglichen eine Mehrfachnutzung der Fläche, indem sie die Nutzung der solaren Strahlungsenergie mit einer auch weiteren landwirtschaftlichen Nutzung auf derselben Fläche zulassen, wobei die landwirtschaftliche Nutzung als Hauptnutzung verbleibt. Als besondere Solaranlagen im Sinne des §§ 37 Abs. 1 Nr. 3a bis c und § 48 Abs. 1 Satz 1 Nr. 5a bis c EEG können diese auch eine spezielle Förderung erhalten.

Agri-PV-Anlagen im Sinne dieses Grundsatzes sind Anlagen, die die Anforderungen nach DIN SPEC 91434 „Agri-Photovoltaik-Anlagen - Anforderungen an die landwirtschaftliche Hauptnutzung“ erfüllen.

Grundsätzlich werden hier zwei Kategorien unterschieden:

- Anlagen mit einer Aufständigung mit lichter Höhe (Kategorie I) - Bewirtschaftung ist unter den Modulen gewährleistet
- Anlagen mit einer bodennahen Aufständigung (Kategorie II) - Bewirtschaftung ist zwischen den Modulreihen gewährleistet

Der Verlust an landwirtschaftlich nutzbarer Fläche durch die Anlage (Aufbauten und Unterkonstruktionen) darf höchstens 10 % der Gesamtprojektfäche bei Anlagen der Kategorie I und höchstens 15 % bei Anlagen der Kategorie II betragen. Grundsätzlich gilt, dass Agri-PV-Flächen weiterhin für eine landwirtschaftliche Tätigkeit genutzt werden müssen. Genauere Ausführungen zur landwirtschaftlichen Tätigkeit sind in einem landwirtschaftlichen Nutzungskonzept darzulegen. Weitere Anforderungen sind der oben benannten DIN-Vorschrift zu entnehmen.

Die Doppelnutzung der Fläche kann neben einer gesteigerten Landnutzungseffizienz auch zu positiven Synergieeffekten zwischen der landwirtschaftlichen Produktion und der Agri-PV-Anlage führen (bspw. Hagelschutz, Beschattung, reduzierte Bodenwasserverdunstung, Regenwassergewinnung, Minderung nächtlicher Auskühlung; LfULG 2022). Beides sind wesentliche Gründe für diese, aus regionalplanerischer Sicht priorisierten Anlagentypen auf hochwertigen Landwirtschaftsflächen.

Zu G 2.6

Nachfolgend sind die bezüglich der Errichtung von Solarfreiflächenanlagen bestehenden Konfliktlagen für die im Grundsatz benannten Bereiche dargestellt. Die Berücksichtigung als besonderer Abwägungsbelang begründet sich wie folgt:

Sichtexponierter Elbtalbereich und Gebiete mit herausragenden Sichtbeziehungen zu und von historischen Kulturdenkmälern in weiträumig sichtexponierter Lage

Der Sichtexponierter Elbtalbereich und Gebiete mit herausragenden Sichtbeziehungen zu und von historischen Kulturdenkmälern in weiträumig sichtexponierter Lage sind in Karte 6 dargestellt.

Das Elbtal mit seinen teilw. markanten Hängen und unverbauten Auenbereichen sowie kulturhistorisch wertvollen Bauten ist für die Planungsregion ein markanter Landschaftsraum. Mit der Landeshauptstadt Dresden und dem umgebenden Verdichtungsraum von Pirna bis Meißen ist dieser in weiten Teilen auch sehr urban geprägt. Die teilw. hohe Reliefenergie zwischen Aue und oberer Hangkante der umgebenden Hänge gibt Anlass dafür, der weiteren Entwicklung dieses Landschaftsteils in der Region unter dem Aspekt des Landschaftsbildes eine besondere Bedeutung beizumessen. Dafür wurde der sogenannte Sichtexponierte Elbtalbereich abgegrenzt. Der Abgrenzung zugrunde liegt eine Analyse der zahlreich vorhandenen und sich vielfach überlagernden wertvollen Sichtbeziehungen. Seine äußere Abgrenzung basiert auf einer Analyse der äußeren einsehbaren höchsten Erhebungen beidseitig des Elbtals und orientiert sich i. d. R. an folgenden Aspekten:

- mindestens 7-fache Überlagerung der Sichtbereiche (Ausnahme unter dem Aspekt „zusammenhängende Fläche am Elbestrom“ in den Räumen Strehla, Riesa und Pirna)
- vorhandener Sichtpunkt
- markante Kuppe/Erhebung/Felsen
- markante Landmarke auf den Höhenzügen (Kirchen, Schlösser, Türme)
- Verlauf an Straße oder Deichlinie
- Nichtaufnahme bei anthropogener Vorbelastung (bspw. Wacker Chemie Nünchritz; Infineon Dresden, Bereich BAB 17/B 173 Kesselsdorf, Wismut Leupoldishain)

Als Gebiete mit herausragenden Sichtbeziehungen zu und von historischen Kulturdenkmälern in weitläufig sichtexponierter Lage wurden Sichtbereiche ermittelt, die durch ein erlebbares Sichtfeld von mindestens 300 ha sowie durch auftretende Sichtfeldlängen von über 1,5 km („weitläufig sichtexponierte Lage“) zu einem baulichen Kulturdenkmal (Schloss, Burganlage, Kirche, Turm) oder einem baulichen Kulturdenkmalensemble (historisches Dresden) gekennzeichnet sind. Die Abgrenzung erfolgte unter Beachtung der Sichtverschattung durch Höhenzüge, Bewaldung und Bebauung. Es ist der Bereich abgegrenzt, in dem das Kulturdenkmal sichtbar und wahrnehmbar ist.

Eine Solarfreiflächenanlage kann in den benannten Gebieten insbesondere dann störend wirken, wenn sie aufgrund ihrer Größe, ihres äußeren Erscheinungsbildes und der von ihr ausgehenden optischen Wirkungen die gewohnten Sichtverhältnisse wesentlich verändert, den Blick des Betrachters anzieht und damit vom schützenswerten Landschaftsbild ablenkt. Bei einer ggf. zu treffenden Standortentscheidung für die Errichtung einer Solarfreiflächenanlage in diesen Gebieten ist deshalb insbesondere die Lage des Vorhabens in Bezug auf die bestehenden Sichtbeziehungen, ausgehend von den bestehenden Sichtpunkten und zugehörigen Sichtfeldern und deren Wertigkeit für die Erlebbarkeit, zu berücksichtigen. Dabei sollen raumbedeutsame Solarfreiflächenanlagen so eingeordnet werden, dass durch die Errichtung der technischen Anlage die Erlebbarkeit des Elbtalbereiches bzw. der Sichtbereich von bzw. zu den einzelnen Kulturdenkmälern nicht negativ beeinträchtigt wird. Im Einzelfall sollten entsprechende Maßnahmen für eine bessere Ästhetik und zur Reduzierung der Verspiegelung bzw. Blendwirkung (Eingrünung, Strukturierung, farblich angepasste Oberfläche usw.) geplant und umgesetzt werden. Deren Wirksamkeit sollte im Zuge der konkreten Projektplanung ggf. mit Hilfe von Simulationen, Sichtbarkeitsanalysen und Blendgutachten geprüft werden.

Sichtbereiche zu siedlungstypischen Ortsrandlagen

Die Sichtbereiche zu siedlungstypischen Ortsrandlagen sind in Karte 6 dargestellt.

Die Bewertung der qualitativen Erlebbarkeit der zur Darstellung gelangten Siedlungstypischen Ortsrandlagen begründet sich auf eine ästhetische und eine funktionale Einschätzung. Die Beurteilung der ästhetischen Wirkung stützt sich auf landschaftliche und ortsbildprägende Merkmale, die sich beim Betrachten des Ortsrandes erschließen. Die funktionale Wertung bezieht sich auf die Lage des Betrachtungsstandortes im Wege- und Straßennetz.

Der Darstellung liegen die folgenden Kriterien zugrunde:

- sichtbare dorftypische und gut erhaltene Bausubstanz am Ortsrand (bspw. Dorfkirchen, Drei- und Vierseithöfe, Fachwerkbauten, Rittergüter, Gutshöfe, Scheunen, Mühlen)
- den Ortsrand dominierende denkmalgeschützte Kirchen, Schlösser und Burgen
- am Ortsrand befindliche Bauerngärten, Streuobstwiesen, Kopfweiden, Solitärbäume, baum- bzw. heckenbestandene Wege, hölzerne Koppelzäune, Teichanlagen, Steinrücken-Hecken-Elemente, Weinhänge
- vorhandene Sichtexposition - vom öffentlichen Wege- und Straßennetz aus erlebbar; Sichtpunkte sind zum überwiegenden Teil in das touristische Wegenetz eingebunden

Die für die Siedlungstypischen Ortsrandlagen dargestellten Sichtfelder verfügen über eine hohe Erlebbarkeit.

Aus landschaftsästhetischer Sicht ist der Übergang zwischen der Ortschaft und dem davor liegenden Offenland bedeutsam. Es wird zwischen „weichen“ und „harten“ Übergängen unterschieden, wobei ein „weicher“ Übergang (Häuser am Ortsrand sind von großen Gehölzen innerhalb oder außerhalb der Grundstücke umgeben, Bestand von Flurgehölze entlang von Wegen sowie einzelne Gehölzgruppen

auf dem vorgelagerten Grünland bzw. Ackerland) zu bevorzugen ist. Ein „harter“ Übergang besteht, wenn beispielsweise der an den Ort angrenzende Acker unmittelbar bis an die Bebauung reicht.

Solarfreiflächenanlagen insbesondere in diesen Siedlungsrandbereichen können ortsranduntypisch und störend auf die Landschaftsästhetik wirken. Fällt dennoch die Standortentscheidung für eine Errichtung in diesen Sichtbereichen, sollte durch Dimensionierung und Maßnahmen zur Gestaltung wie Eingrünung o. ä. die Ortsrandtypik erhalten werden; im Einzelfall kann das Vorhaben i. V. m. derartigen Maßnahmen auch zu einer Aufwertung der Ortsrandtypik durch Schaffung eines weichen Überganges genutzt werden.

Güter der UNESCO-Welterbe Montanregion Erzgebirge/Krušnohoří

In der Planungsregion Oberes Elbtal/Osterzgebirge befinden sich mit der Bergbaulandschaft Altenberg-Zinnwald, den Hochmittelalterlichen Silberbergwerken Dippoldiswalde und dem Verwaltungssitz Lauenstein (mit Schloss und Stadtkirche) drei der auf deutscher Seite insgesamt 17 Bestandteile der Montanregion Erzgebirge/Krušnohoří. Teile der Bergbaulandschaft Freiberg reichen mit dem Rothschnberger Stollen und einem Streifen v. a. entlang der Mulde bei Nossen in die Planungsregion Oberes Elbtal/Osterzgebirge hinein.

Maßgebend für eine mit dem Welterbestatus verträgliche Einordnung von raumbedeutsamen Planungen und Maßnahmen, so auch von Solarfreiflächenanlagen, sind diese einzelnen Welterbestätten mit ihrer jeweiligen Kern- und Pufferzone. Sie sind nachrichtlich in Karte 6 dargestellt. Der Welterbestandteil Hochmittelalterliche Silberbergwerke Dippoldiswalde wird allerdings ausschließlich von untertägigen Bergbauzeugnissen geprägt, sodass von diesem keine Restriktionen für oberirdische Entwicklungsvorhaben ausgehen können.

Beeinträchtigungen, die in diesen Gebieten die Erlebbarkeit der bergbauhistorisch geschützten Objekte in ihrem historischen Kontext der Entstehung und Funktion mindern, sollen vermieden werden. Um den Welterbetitel nicht zu gefährden, sollte deshalb im Zuge einer ggf. zu treffenden Standortentscheidung in diesen Gebieten unbedingt auch die Stellungnahme des „Welterbe Montanregion Erzgebirge e.V.“ eingeholt und in die Abwägung eingestellt werden.

Flächen des ökologischen Verbundsystems mit überwiegend Verbindungscharakter

Das ökologische Verbundsystem ist ein großräumig zusammenhängendes Netz von ökologisch bedeutsamen Freiräumen für den Erhalt und die Sicherung von Lebensräumen von Flora und Fauna und zur Vernetzung von Biotopen durch Einbeziehung geeigneter Landschaftselemente und Verbundstrukturen. Dadurch soll der Austausch zwischen den Lebensräumen und Arten befördert werden. Eine wichtige Grundlage hierfür bilden die Gebietskulisse eines großräumig übergreifenden Biotopverbundes gemäß Landesentwicklungsplan (Karte 7) und vom LfULG ermittelte Flächen mit landesweiter Bedeutung für den Biotopverbund.

In Anlehnung an § 21 BNatSchG besteht das ökologische Verbundsystem aus Kern- und Verbindungsflächen. Letztere besitzen dabei in der Regel (noch) keinen oder einen geringwertigeren fachrechtlichen Schutz und verfügen in Bezug auf ihre ökologische Wertigkeit über ein weniger hohes Niveau bzw. bedürfen teilw. noch gezielter Entwicklungsmaßnahmen für eine ökologische Aufwertung.

Das ökologische Verbundsystem ist durch die Regionalplanung langfristig zu sichern, wodurch die räumlichen Voraussetzungen für den Erhalt bzw. die Entwicklung seiner Bestandteile geschaffen werden. Damit im Zusammenhang sollen neben dem Ausschluss wichtiger Kernbestandteile für die Solarenergienutzung (s. Z 2.4) weitere, großräumigere Teile des ökologischen Verbundsystems nach Möglichkeit nicht für die Errichtung von Solarfreiflächenanlagen in Betracht gezogen werden. Diese sind in Karte 7 als „weitere Flächen des ökologischen Verbundsystems mit überwiegend Verbindungscharakter als besonderer Abwägungsbelang für die Solarenergienutzung“ dargestellt. Eingeflossen in diese Gebietskulisse und damit Bestandteil dieser Flächen sind in der Regel unter Berücksichtigung der Gewährleistung des Verbundcharakters und des Planungsmaßstabes der Regionalplanung:

- geplante und im Verfahren befindliche Naturschutzgebiete
- Landschaftsschutzgebiete (auch geplant)
- Geschützte Landschaftsbestandteile gemäß § 29 BNatSchG
- Flächen des Naturschutzgroßprojektes „Bergwiesen im Osterzgebirge“ außerhalb der Kernzonen

- Hotspots mit Dichtebereichen landesweit bedeutsamer Arten für den Biotopverbund
- Hotspots der biologischen Vielfalt entsprechend Bundesprogramm (Oberlausitzer Heide- und Teichlandschaft anteilig)
- (potenzielle) Verbindungsflächen trockenwarmer Lebensräume
- Lebensraumtypen nach der FFH-Richtlinie – Entwicklungsflächen
- Kompensationsflächen

Regionale Grünzüge

(s. Kapitel 2.2.1 und Karten 2 und 10 Regionalplan 2020)

Regionale Grünzüge sind gemäß LEP 2013 siedlungsnah zusammenhängende Bereiche des Freiraums mit unterschiedlichen ökologischen Funktionen oder naturnahen Erholungsmöglichkeiten, die von Bebauung im Sinne einer Besiedlung und von anderen funktionswidrigen Nutzungen freizuhalten sind. Sie wurden zuletzt mit dem Regionalplan 2020 festgelegt.

Nach der Arbeitshilfe „Photovoltaik auf Landwirtschaftsflächen“ (SMR 2024) rechtfertigen Regionale Grünzüge nicht in jedem Falle und a priori den Ausschluss einer Solarfreiflächenanlage. Vielmehr entsteht für derartige Planungen in diesen Gebieten nicht zuletzt auch vor dem Hintergrund des § 2 EEG ein besonderes Prüferfordernis. Dem wird mit der Aufnahme von Regionalen Grünzügen als grundsätzlich konkurrierender Belang Rechnung getragen. Im Einzelfall dienen die für den jeweiligen Regionalen Grünzug maßgebenden Landschaftsfunktionen, die der Ausweisung zugrunde liegen, als Abwägungsbelaug und sind als solche in die Standortentscheidung einzubeziehen. Fällt diese dann tatsächlich zugunsten der Solarfreiflächenanlage aus, sollen die maßgebenden Landschaftsfunktionen im Sinne des Satzes 2 dieses Grundsatzes durch geeignete Maßnahmen bei der Planung und Errichtung der Anlage unterstützt werden.

Zu G 2.7

Solarfreiflächenanlagen können so geplant und errichtet werden, dass sie sich insbesondere in ökologisch weniger wertvollen Bereichen förderlich auf Arten und Biotope auswirken und einen Mehrwert für Flora und Fauna entwickeln können, indem sie als Fortpflanzungs- und Ruhestätte bzw. Habitate dienen, die Leistungs- und Funktionsfähigkeit verbessern sowie zum Habitatverbund und zur Biotopvernetzung (Korridore für wandernde Tierarten) beitragen. Dies gelingt umso besser, je standortgerechter die Planung und Ausgestaltung der Anlage erfolgt und dabei die natürlichen Gegebenheiten Beachtung finden. Wichtig dabei ist es, die Barrierewirkung der Anlage soweit es geht zu reduzieren und bei Umzäunung bewusst Durchlässe zu schaffen. Insbesondere ausgeräumte Agrarlandschaften können so auch eine ökologische Aufwertung erfahren (Umweltbundesamt 2022).

Wichtige Punkte dafür sind:

- Fläche(n) strukturieren und (zusätzliche) Habitatstrukturen schaffen
- standortgerechte Einsaat und Gehölzpflanzungen
- extensive Bewirtschaftung, Verzicht auf (mineralische) Düngemittel und Pestizide
- begleitendes Pflege- und Entwicklungskonzept (inkl. Leit- und Zielarten, Mahd- bzw. Beweidungskonzept)
- Reihenabstände definieren, Vorgaben zur Zäunung und zu freien Randflächen
- EULE-Zertifizierung, Kooperationen mit Imkereien, Naturschutzverbänden und -vereinen, etc.

Die Arbeitshilfe „Biodiversität und Freiflächensolaranlagen“ (LfULG 2024, 2025) als ein fachlicher Leitfaden gibt hierzu weitere wertvolle Anregungen und Hinweise.

Eine gute Integration in die Landschaft im Sinne der Minimierung von Auswirkungen auf das Landschaftsbild gehört ebenso zu einer natur- und landschaftsgerechten Planung und Ausgestaltung von Solarfreiflächenanlagen. Diese beginnt bei der Wahl der Größe der Anlage, die dem Landschaftscharakter und der Landschaftsstruktur angepasst sein sollte, um die Fremdkörperwirkung zu reduzieren. Vorhandene Wegebeziehungen sollten nicht zuletzt unter dem Aspekt der Erholungsnutzung erhalten, charakteristische Landschaftselemente in ihrer Wirkung auf das Landschaftsbild nicht oder so wenig wie möglich beeinträchtigt werden.

Eine Berücksichtigung dieser Aspekte kann auch zu einer besseren Akzeptanz durch die Bevölkerung beitragen.

Zu Z 2.8

WEA in Windparks werden für einen wirtschaftlichen Betrieb in größeren Abständen zueinander platziert, weshalb in VRG WEN auch nach Errichtung der WEA und vollständiger Auslastung des jeweiligen Gebietes weiterhin andere Nutzungen zwischen den Anlagen möglich sind.

Eine kombinierte Nutzung für erneuerbarer Energien (eE) von dafür geeigneten Flächen ermöglicht eine flächenschonende und effiziente Erzeugung und Bereitstellung von Strom aus eE. Zudem ergeben sich Synergien bei der Erschließung und ggf. Speicherung sowie für den Abtransport des erzeugten Stroms ins Netz. So empfiehlt auch die Arbeitshilfe Wind-an-Land (Fachkommission Städtebau und Ausschuss für Recht und Verfahren der Ministerkonferenz für Raumordnung 2023) neben der vorrangigen Nutzung der Windenergie in WEG die parallele Nutzung der Solarenergie, sofern diese mit der Nutzung der WE kompatibel ist und planerisch neben der erstmaligen Errichtung von WEA auch ggf. das Repowering sichergestellt ist. Zudem wird damit Z 5.1.1 LEP 2013, wonach die Träger der Regionalplanung darauf hinwirken sollen, dass die Nutzung der eE flächensparend, effizient und umweltverträglich ausgebaut werden kann, Rechnung getragen.

Somit stehen die VRG WEN der Errichtung von Solarfreiflächenanlagen nicht grundsätzlich entgegen, allerdings müssen sich die Solarfreiflächenanlagen räumlich sowie in zeitlicher Abfolge der WEN unterordnen und bei Bedarf auch rückgebaut werden. Insofern stehen im Falle der mit dem Ziel ermöglichten Doppelnutzung in für die WEN vorrangig gewidmeten Flächen Anlagen für die Solarenergienutzung der WEN räumlich und zeitlich nach. Nur so ist zu gewährleisten, dass die vorrangige Inanspruchnahme für die Nutzung der Windenergie durch Errichtung und Betrieb von Solarfreiflächenanlagen nicht beeinträchtigt oder gar eingeschränkt wird.

In einigen Fällen kommt es dazu, dass sich die VRG WEN mit in Z 2.4, G 2.5 und G 2.6 benannten Bereichen überlagern. Vor diesem Hintergrund wurden die zu den jeweiligen Bereichen benannten besonderen Ausschluss- oder Abwägungsgründe bzgl. einer Nutzung der Solarenergie noch einmal geprüft. Sie haben auch unter dem Aspekt einer Vorprägung durch die WEN Bestand, gleichwohl kann sich für die in den Grundsätzen benannten konkurrierenden Belange das Abwägungsgewicht zugunsten einer möglichen Solarenergienutzung verschieben.

Zu G 2.9

Trotz der in jüngerer Vergangenheit eingeführten baurechtlichen Privilegierung auch von Anlagen für die Solarenergienutzung in ausgewählten Bereichen des baurechtlichen Außenbereichs (§ 35 Abs. 1 Nr. 8 und 9 BauGB) kann in den ganz überwiegenden Fällen das Baurecht für Solarfreiflächenanlagen nur über die Bauleitplanung der Kommunen hergestellt werden. Insofern kommt der kommunalen Ebene für die räumliche Steuerung eine besondere Bedeutung zu. Diese ist umso größer, je stärker sich das Interesse von Investoren und Projektentwicklern an der Realisierung von derartigen Anlagen im Freiraum in Übereinstimmung mit den wirtschaftlichen Rahmenbedingungen darstellt und keine fachrechtlichen und/oder regionalplanerischen Ausschlussgebiete wirken. Die Kommunen werden dann mit einer Vielzahl von Einzelanfragen zu konkreten Projekten konfrontiert; dabei spielen für die Standortauswahl Fragen der Umwelt- und Raumverträglichkeit nicht immer die zentrale Rolle, sondern hängen von der Verfügbarkeit von Flächen und dem Zueinanderfinden von Investoren und Flächeneigentümern ab. Sofern entsprechende Planungsgrundlagen in den Städten und Gemeinden vorliegen, können diese als eine einheitliche und transparente Orientierungs-, Beratungs- und Entscheidungsgrundlage für Rat und Verwaltung herangezogen werden und machen entsprechende Entscheidungen in jedem Einzelfall dann auch für die Öffentlichkeit transparent.

Mit den anzustrebenden informellen Konzepten kann durch die Lenkung auf möglichst konfliktarme Flächen, in Übereinstimmung mit den Entwicklungszielen der Kommune, die künftige Standortentwicklung von Solarfreiflächenanlagen zukunftssträftig organisiert werden. Die Konzepte können dabei von unterschiedlicher Tiefe sein und von der Bestimmung bloßer Kriterien (Positiv- und Negativkriterien unter besonderer Berücksichtigung der Spezifik des Gemeindegebietes), über Leitlinien und Leitsätze bis hin zu räumlich konkreten Standortkonzepten reichen. Beispielhaft ist hier für die Planungsregion die Gemeinde Nünchritz zu nennen, die 2023 ein Dokument mit Leitkriterien erstellt hat. Bestehende fachrechtliche Grundlagen sowie die in diesem Kapitel festgelegten Grundsätze und Ziele sollen bei der Erstellung derartiger Konzepte Beachtung bzw. Berücksichtigung finden. Die Ergebnisse können in die Flächennutzungsplanung der jeweiligen Gemeinde(n) einbezogen werden.

Solarfreiflächenanlagen können von sehr unterschiedlicher Dimensionierung sein. In Abhängigkeit davon und von Lagefaktoren (Relief im Zusammenhang mit Weite des Sichttraumes, Gemeindegrenzen) können sie in sehr unterschiedlicher Intensität auch den umgebenden Raum mit seinen Nutzungen und Funktionen beeinflussen. Nachbarkommunen können davon ebenso wie die Standortgemeinde betroffen sein. Deshalb bietet es sich an, dass benachbarte Kommunen für diese freiwillige Planungsaufgabe ihre Ressourcen bündeln und gemeinsam entsprechende Konzepte erarbeiten. Dies kann auch im Rahmen von Regionalen Entwicklungskonzepten oder Energiekonzepten erfolgen.

3. Netzausbau

Z 5.1.9 LEP *In den Regionalplänen sind, soweit erforderlich, Trassenkorridore zum Ausbau des länderübergreifenden Stromübertragungsnetzes und des Stromverteilnetzes raumordnerisch zu sichern.*

Karte: Die Vorbehaltsgebiete Hochspannungsleitung sind in Karte 1 festgelegt. Die Vorbehaltsgebiete Hochspannungsleitung des Regionalplans 2020 (VBG hl01 Lampertswalde – [Röhrsdorf] und VBG hl02 Kalkreuth – Radeburg) sind als nachrichtliche Übernahme in Karte 1 dargestellt.

G 3.1 Das Stromverteilnetz soll so weiterentwickelt und ausgebaut werden, dass es die zunehmenden Bedarfe in Industrie und Privathaushalten bedienen und die steigenden Einspeisungen aus Anlagen zur Nutzung erneuerbarer Energien sowie Speicheranlagen aufnehmen kann.

G 3.2 Für folgende in Planung befindliche Energieversorgungsleitungen sollen die in der Karte 1 zeichnerisch dargestellten Trassen bei raumbedeutsamen Planungen und Maßnahmen berücksichtigt und von konkurrierenden Nutzungen freigehalten werden.

Kategorie und Nummer	Ortsbezeichnung
VBG hl03	Elbe-Oberlausitz-Leitung (Leitungskorridore)
VBG hl04	• Abschnitt Streumen – Großenhain/Nord
VBG hl05	• Abschnitt Großenhain/Nord – Altwilschdorf
	• Abschnitt Altwilschdorf – Schmölln

G 3.3 Beim Ausbau der Energienetze inklusive der zugehörigen Anlagen sollen Trassen und Anlagenstandorte so gewählt werden, dass sie mit bestehenden Energie- und Verkehrsstrassen gebündelt werden. Eine Überlastung der Landschaft soll vermieden werden.

Begründung:

zu G 3.1

Der Ausbau der eE führt zu neuen Anforderungen an die Stromnetze, da diese größere Mengen Strom aus dezentralen Quellen wie PV und Windenergie aufnehmen und verteilen müssen. Gleichzeitig steigt der Bedarf an elektrischer Energie in Industrie und Haushalten durch Elektrifizierung von Mobilität, Wärme und Produktion (Stichwort Sektorenkopplung) sowie Digitalisierung und den zunehmend zu verzeichnenden Einsatz von KI. Unzureichend ausgebaute Netze führen zu Netzengpässen, die teure Gegenmaßnahmen und nicht nutzbare Einspeisung von Strom zur Folge haben. Dadurch werden Potenziale der eE nicht ausgeschöpft und Kostenvorteile der eE können nicht genutzt werden. Die Weiterentwicklung der Stromnetze ist dringend nötig, um die Integration von immer mehr eE-Anlagen inklusive Speicheranlagen zu gewährleisten und den steigenden Strombedarf von Industrie und Haushalten zukunftsicher und wirtschaftlich zu decken.

zu G 3.2

Gemäß § 13 Abs. 5 Nr. 3 ROG sollen Raumordnungspläne Festlegungen zu den zu sichernden Standorten und Trassen für Infrastruktur enthalten. Konkret beauftragte die Landesplanung mit dem LEP 2013 die Regionalen Planungsverbände, bei Bedarf Trassenkorridore zum Ausbau des länderübergreifenden Stromübertragungs- und des Stromverteilnetzes zu sichern. Die Erforderlichkeit einer raumordnerischen Trassensicherung ergibt sich aus der Notwendigkeit einer besseren Integration der eingespeisten eE in diese Netze zur Stromversorgung und Erhöhung der Versorgungssicherheit.

Ein konkreter Bedarf in der Planungsregion Oberes Elbtal/Osterzgebirge ist im Übertragungsnetz v. a. im Zusammenhang mit der Ansiedlung von ESMC sowie dem Ausbau der Chipindustrie im Dresdner Norden und Planungen zu weiteren Industrieansiedlungen im Landkreis Meißen/Raum Großenhain

entstanden. Durch die Netzbetreiber wurde dazu der Nachweis einer energiewirtschaftlichen Erforderlichkeit erbracht. Die Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen (BNetzA) hat mit der Bestätigung des Netzentwicklungsplans Strom für die Zieljahre 2037/2045 (März 2024) den Neubau in neuer Trasse eines 380 kV-Doppelsystems mit Hochstrombeseilung zwischen den bestehenden Umspannwerken Streumen und Schmölln bestätigt (BNetzA 2024). Das Vorhaben trägt die Bezeichnung „Maßnahme Nr. 625 Netzausbau Streumen – Gemeinde Großenhain – Gemeinden Moritzburg/Radeburg/Stadtbezirk Klotzsche – Schmölln“. Für diese, kurz als Elbe-Oberlausitz-Leitung bezeichnete Neubautrasse wurden die dazu erforderlichen projektbezogenen Planungen aufgenommen. Alle drei Planungsabschnitte für diese Neubautrasse befinden sich noch in einem frühen Planungsstadium. Die Vorhabenträgerin 50Hertz Transmission GmbH (50Hertz) ist verantwortlich für die Umsetzung der Maßnahme. Das Gesamtvorhaben soll in drei Abschnitten realisiert und in getrennten Planfeststellungsverfahren planerisch vorbereitet werden:

- Abschnitt West: Streumen – Großenhain/Nord
- Abschnitt Mitte: Großenhain/Nord – Altwilschdorf
- Abschnitt Ost: Altwilschdorf – Schmölln

Für den Abschnitt West erfolgte 2022 ein Raumordnungsverfahren. In dessen Ergebnis wurde durch die Landesdirektion Sachsen als zuständige Behörde eine Raumverträglichkeit für die Korridore 2 und 4a/4b festgestellt. Eine Entscheidung für eine Vorzugstrasse ist nicht gefallen; diese wird erst im Zuge des Planfeststellungsverfahrens getroffen werden.

Für den Abschnitt Mitte wird derzeit eine Raumverträglichkeitsprüfung durchgeführt.

Für den Abschnitt Ost, der überwiegend die benachbarte Planungsregion Oberlausitz-Niederschlesien betrifft, hat die Vorhabenträgerin die Planfeststellung für die Errichtung der 380-kV-Freileitung unter Verzicht auf eine vorherige Raumverträglichkeitsprüfung gemäß § 1 Nr. 14 Raumordnungsverordnung aufgrund der vorwiegenden Nutzung der 110-kV-Bestandsleitung Schmölln – Niederwartha (Trasse Nr. 170) beantragt. Der Verzicht auf ein Raumordnungsverfahren wurde am 09.08.2023 von der Landesdirektion Sachsen bestätigt.

Da durch den Fachplanungsträger noch keine abschließende Priorisierung des künftigen Trassenverlaufes erfolgte, wird zum gegenwärtigen Zeitpunkt nur eine raumordnerische Sicherung als VBG von derzeit noch zu untersuchenden Korridoren vorgenommen. Für den Planungsabschnitt Streumen – Großenhain/Nord werden die im Ergebnis der raumordnerischen Beurteilung im Rahmen des Raumordnungsverfahrens bekannt gewordenen Varianten als VBG Hochspannungsleitungen (hl03) gesichert, um bis zu einer Entscheidung für eine Vorzugstrasse neuen Einschränkungen für die Trassenplanung durch entgegenstehende Planungen und Nutzungen zu begegnen. Für den Planungsabschnitt Großenhain/Nord – Altwilschdorf werden aus selbem Grund alle der mit den Planunterlagen zur Vorbereitung der Raumverträglichkeitsprüfung bekannt gewordenen Korridore als VBG (VBG hl04) festgelegt.

Die in den VBG hl03 und hl04 festgelegten alternativen Trassenkorridore sind nur so lange als VBG wirksam, bis in den weiteren Planungsverfahren die Festlegung auf eine Vorzugsvariante erfolgt ist und somit eine Weiterverfolgung der Alternativvarianten nicht mehr stattfindet.

Die nachrichtliche Übernahme der VBG hl 01 und hl 02 zur Sicherung des aus Sicht des regionalen Energieversorgers SachsenNetze GmbH potenziell erforderlichen Ausbaus des Hochspannungs-Verteilnetzes (Ausbau der Stromerzeugung durch erneuerbare Energieträger, zusätzliche Großverbraucher) durch Lückenschlüsse zwischen Kalkreuth und Radeburg sowie zwischen Lampertswalde und Röhrsdorf (Planungsregion Oberlausitz-Niederschlesien) erfolgt aus dem Regionalplan 2020. Im Zuge dieses TRPI ergeben diesbezüglich keine Änderungen, da SachsenNetze GmbH als zuständiger Planungsträger die am langfristigen Bedarf orientierte Sicherung dieser Trassen als VBG für Hochspannungsleitungen als weiterhin erforderlich bestätigt hat.

Teilweise kommt es zu Überlagerungen der VBG Hochspannungsleitung mit VRG WEN. Dies betrifft in Bezug auf den Trassenkorridor VBG hl01 das VRG-Nr. 23, den Trassenkorridor VBG hl03 die VRG-Nr. 6 (Bestandsanlagen) und 14 sowie in Bezug auf den Trassenkorridor VBG hl04 die VRG-Nr. 15, 24, 25, 26 und 29. Diesbezüglich wird davon ausgegangen, dass es entweder im Zuge der Konkretisierung der Trassenplanung noch zu einer Aufhebung dieser Überlagerung kommt, oder, sollte es weiterhin bei Überschneidungen bleiben, dass durch geeignete Umgehungsmöglichkeiten von WEA bei der Trassenführung bzw. im Zuge der konkreten Projektplanung zur Errichtung von WEA durch geeignete Anordnung der WEA beide Nutzungen miteinander vereinbar gestaltet werden können.

Zu G 3.3

Für eine sichere Versorgung von Industrie und Haushalten mit Energie werden ausreichende und leistungsfähige Leitungsnetze benötigt, was auch einen Zubau an Stromleitungen nötig macht. Konflikte mit anderen Raumnutzungen, insbesondere durch zusätzliche Zerschneidungen des Raumes und Beeinträchtigungen des Landschaftsbildes, können durch Bündelung von Leitungen in vorhandenen Leitungstrassen oder durch Anlehnung an geeignete Zäsuren (bspw. Verkehrswege) gemindert werden.

Um eine weitere Flächenneuanspruchnahme für den Ausbau der Transportsysteme zu begrenzen und nachteilige Auswirkungen auf die Landschaft zu minimieren, soll deshalb bei der Neuplanung von Leitungen die Mitbenutzung bestehender Leitungstrassen oder eine parallele Führung mit vorhandenen linienhaften Infrastrukturen angestrebt werden.

Quellenverzeichnis

BAF (2025): DFS reduziert die Anlagenschutzbereiche. https://www.baf.bund.de/DE/Themen/Flugsicherungstechnik/Anlagenschutz/anlagenschutz_aktuelleThemen.html;

BMF (2022/2025): Amtliches Handbuch Bewertung/Grundsteuer, Ausgabe 2022/2025

BMWK (2023): Photovoltaik-Strategie. <https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Publikationen/Energie/photovoltaik-strategie-2023.pdf>

BNetzA (2024): Bestätigung des Netzentwicklungsplans Strom für die Zieljahre 2037/2045 (März 2024). https://www.netzentwicklungsplan.de/sites/default/files/2024-03/NEP_2037_2045_Bestaetigung.pdf

BNetzA (2024a): Anhang zum Netzentwicklungsplan Strom 2037 mit Ausblick 2045, Version 2023, zweiter Entwurf, Aktualisierung April 2024. https://www.netzentwicklungsplan.de/sites/default/files/2024-04/NEP_2037_2045_V2023_Anhang_2E_Aktualisierung_April_2024.pdf

DIN SPEC 91434: 2021-05 Agri-Photovoltaik-Anlagen - Anforderungen an die landwirtschaftliche Hauptnutzung. <https://www.din.de/de/wdc-beuth:tin21:337886742/toc-3257526/download>

Fachagentur Wind und Solar e. V. (2025): Drehfunkfeuer zur Flugnavigation. <https://www.fachagentur-wind-solar.de/wind/radar-und-funkanlagen/drehfunkfeuer-zur-flugnavigation>.

Fachkommission Städtebau und Ausschuss für Recht und Verfahren der Ministerkonferenz für Raumordnung (2023): Arbeitshilfe zum Vollzug des Gesetzes zur Erhöhung und Beschleunigung des Ausbaus von Windenergieanlagen an Land (sog. Wind-an-Land-Gesetz) – Arbeitshilfe Wind-an-Land beschlossen am 3. Juli 2023. <https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Downloads/A/arbeitshilfe-wind-an-land-gesetz.html>.

Guidehouse (2022): Analyse der Flächenverfügbarkeit für Windenergie an Land post-2030, Ermittlung eines Verteilungsschlüssels für das 2-%-Flächenziel auf Basis einer Untersuchung der Flächenpotenziale der Bundesländer, <https://www.bmwk.de/Redaktion/DE/Publikationen/Energie/analyse-der-flachenverfugbarkeit-fur-windenergie-an-land-post-2030.pdf>

LfULG (2022): Agri-PV – Kombination aus Landwirtschaft und Photovoltaik. Schriftenreihe Heft 1/202. <https://publikationen.sachsen.de/bdb/artikel/39194>.

LfULG (2024 und 2025): Biodiversität und Freiflächensolaranlagen. Förderung von Biodiversität in Freiflächensolaranlagen: fachliche Vorschläge zur Gestaltung und Umsetzung – Teile A und B – Handreichung. Stand 25.04.2025 (Teil A) und 11.12.2024 (Teil B). <https://publikationen.sachsen.de/bdb/artikel/43783> und <https://publikationen.sachsen.de/bdb/artikel/46925>

RPV (2019): Fachbeitrag zum Landschaftsrahmenplan Region Oberes Elbtal/Osterzgebirge.

Schmidt, C., Seidler, K., Meier, M. (2024): Raumempfindlichkeit in Landschaftsschutzgebieten: Fachgutachten zur Entwicklung und Anwendung einer Methodik zur Ermittlung der Raumempfindlichkeit von Landschaftsschutzgebieten in der Region Oberes Elbtal Osterzgebirge gegenüber raumbedeutsamen Windenergieanlagen. TU Dresden, Prof. für Landschaftsplanung.

SMEKUL (2023): Bewertung des Waldes nach Waldfunktionen hinsichtlich seiner Standorteignung für die Errichtung von Windenergieanlagen (WEA) im Rahmen der Flexibilisierungsklausel nach § 20 Abs. 3 des Landesplanungsgesetzes (SächsLPIG), Stand: 26.04.2023; mit Kartenanwendung, <https://luis.sachsen.de/energie/wea-wald-kategorien.html>.

SMEKUL (2023a): Maßnahmenplan zum Energie- und Klimaprogramm Sachsen 2021, Stand 4. Juli 2023, <https://www.energie.sachsen.de/download/20230629EKPMassnahmenplan.pdf>.

SMR (2024): Photovoltaik-Freiflächenanlagen auf Landwirtschaftsflächen aus landesplanerischer Perspektive. https://www.landesentwicklung.sachsen.de/download/Landesentwicklung/Arbeitshilfe_SMR_PV_2024.pdf

SMUL (2025): Standorteignung von Waldflächen für Windenergieanlagen (WEA) außerhalb von Windenergiegebieten, Stand: 20.02.2025, <https://luis.sachsen.de/energie/wea-wald-kategorien.html>.

SBS (2022): Waldflächenstatistik des Staatsbetriebes Sachsenforst, Stand 01.01.2022, <https://www.wald.sachsen.de/aktuelle-waldflache-und-waldverteilung-4819.html>

Umweltbundesamt (2022): Umweltverträgliche Standortsteuerung von Solar-Freiflächenanlagen – Handlungsempfehlung für die Regional- und Kommunalplanung, S. 68. <https://www.umweltbundesamt.de/publikationen/umweltvertraegliche-standortsteuerung-von-solar>.

Anlagen